

การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

โดย
นางสาวสุพรรณิ กุลโสภิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**PARTICIPATIVE ADMINISTRATION AND EDUCATION STANDARD OF STUDENT IN
SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Education Program in Educational Administration

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2016

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ” เสนอโดย นางสาวสุพรรณณี กุลโสภิส เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศน์วงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุตา เตียเจริญ

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ดร.จตุรงค์ อินทรรุ่ง)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุตา เตียเจริญ)

...../...../.....

56252346 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม / มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน

สุพรรณณี กุโลโสภิส : การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ. ดร.วรภาณุจัน สุขสดเขียว และ ผศ. ดร.สายสุตา เตียเจริญ. 136 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 2) มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 และ 3) ความสัมพันธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือโรงเรียน จำนวน 59 โรงเรียน ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา/หัวหน้างานวิชาการ 2 คน และครูผู้สอน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 236 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของโคเฮินและอัฟออฟ (Cohen J.M. and N.T. Uphoff) และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตามมาตรฐานคุณภาพศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด และผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

56252346 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORDS : PARTICIPATIVE MANAGEMENT / EDUCATION STANDARD OF STUDENT

SUPANNEE KULSOPIT : PARTICIPATIVE ADMINISTRATION AND EDUCATION STANDARD OF STUDENT IN SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1. THESIS ADVISORS : ASST. PROF. VORAKARN SUKSODKIEW, Ph.D. AND ASST. PROF. SAISUDA TIACHALERN, Ph.D.136 pp .

The purposes of this research were to determine 1) participative administration in school under the secondary Educational Service Area Office 1 2) education standard of student in school under The Secondary Educational Service Area Office 1 3) the relationship between participative administration and education standard of student in school under The Secondary Educational Service Area Office 1 The samples were 59 schools under The Secondary Educational Service Area Office 1. The respondents in each school consisted of 4 persons :school director, deputy director, and 2teachers with the total of 236. The instrument was a questionnaire regarding the participative administration on the theory of Cohen and education standard of student in school under the Secondary Education Service Area office 1. The statistical used were frequency, percentage, arithmetic mean. standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The results were found that :

1. Participative administration in school under The Secondary Educational Service Area Office 1 as a whole and as an individual, were at a high level; ranking from the highest to the lowest as follow:Evaluation, Implementation, Benefits and Decision making.

2. Education standard of student in school under The Secondary Educational Service Area Office 1 as a whole and individual were found at a high level; ranking from the highest to the lowest as follow: Learner maintains high personal moralities and admires cultural values, Learner attains essential physical and emotional well-being, Learner has already been trained to be a highly-skilled worker and willing to cooperate with other colleagues and excel all kinds of legal jobs, Learner's lifetime is being consistently occupied by seeking for and learning new and remarkable bodies of knowledge so as to develop the quality of his own life, Learner can transform the capacity for thinking logically and critically into efficiently solving everyday problems, Learner has completely fulfilled his potential as a student in accordance with the school syllabus applied.

3. Participative administration and education standard of student in school under The Secondary Educational Service Area Office 1 was related with a statistically significant at .01 level.

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic year 2016

Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.จตุรงค์ อินทรรุ่ง ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆจนสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและคณะครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทุกท่าน ซึ่งได้อำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือ ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ดร.นิพนธ์ เสือก้อน อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชโอรส ว่าที่ร้อยตรีวิชฌุ แพทศคดี อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนหนองสองห้อง (สายชูปลั้มภัก) นางอันธิกา เสรีวัฒนา นางลัดดา เสือสืบพันธุ์ และนางเพ็ญประภา แพลนต์ ครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม ที่กรุณาตรวจสอบเพื่อพิจารณาความตรงของเครื่องมือวิจัย และขอขอบพระคุณครอบครัวกุลโสภิส ที่ช่วยแนะนำและให้คำปรึกษาที่ดีเสมอมา ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น 33/1 ทุกๆท่านที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา

คุณประโยชน์ในผลงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อตอบแทนพระคุณแต่ บิดา มารดา และคนในครอบครัวกุลโสภิสทุกท่าน ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่สร้างและให้โอกาสที่ดีแก่ชีวิตของผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ข้อคำถามของการวิจัย.....	10
สมมติฐานของการวิจัย.....	10
ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	14
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	16
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	17
การบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	17
ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	17
หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	20
ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์.....	20
ทฤษฎีระบบการบริหาร 4 ระบบ.....	21
ทฤษฎี 2 ปัจจัยของเฮอริชเบอร์ก.....	22
แนวคิดของโคเฮินและอัฟออฟ.....	23
ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	24
แนวทางการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษา.....	25
มาตรฐานคุณภาพการศึกษา.....	26
ความหมายของมาตรฐานคุณภาพการศึกษา.....	26

บทที่	หน้า
ความสำคัญของมาตรฐานคุณภาพการศึกษา.....	27
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาไทย.....	29
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	30
มาตรฐานการศึกษาสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก.....	35
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน.....	41
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผู้เรียนเพื่อการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.....	42
ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับ การประเมินคุณภาพภายนอก.....	43
ข้อมูลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
งานวิจัยในประเทศ.....	46
งานวิจัยต่างประเทศ.....	55
สรุป.....	61
3 การดำเนินการวิจัย.....	63
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	63
ระเบียบวิธีการวิจัย.....	64
แผนแบบการวิจัย.....	64
ประชากร.....	64
กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง.....	64
ผู้ให้ข้อมูล.....	65
ตัวแปรที่ศึกษา.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	70
สรุป.....	71

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1.....	74
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1.....	80
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1.....	86
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	94
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	94
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	95
รายการอ้างอิง.....	96
ภาคผนวก.....	102
ภาคผนวก ก หนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ ผู้เชี่ยวชาญ และ	

รายละเอียดของผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ.....	103
ภาคผนวก ข หนังสือราชการขอตกลงเครื่องมือวิจัย และรายชื่อสถานศึกษา ขอตกลงเครื่องมือวิจัย.....	117
ภาคผนวก ค หนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและ รายชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างการวิจัย.....	120
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	126
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1.....	129
ประวัติผู้วิจัย.....	136

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2556 - 2557 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1..... 7
2	ความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้และมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ..... 36
3	มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1..... 42
4	จำนวนโรงเรียน ครู นักเรียน ปีการศึกษา 2557 จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน..... 46
5	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1..... 65
6	จำนวนและร้อยละสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน..... 73
7	ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวม..... 75
8	ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ..... 76
9	ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน..... 77
10	ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์..... 78
11	ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล..... 79

ตารางที่	หน้า
12	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวม..... 80
13	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ..... 81
14	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์..... 82
15	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง..... 83
16	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด..... 84
17	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร..... 85
18	คำขวัญเฉลิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต..... 86
19	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านกับมาตรฐาน

คุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1..... 87

บทที่ 1

บทนำ

โลกตื่นตัวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่มีการตื่นตัวและต้องการพัฒนาตนเองไม่น้อยกว่าประเทศอื่นๆ ซึ่งการศึกษาก็เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ทั้งยังเป็นเครื่องมือในการสร้างกำลังคนของประเทศให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวัง เพราะฉะนั้นกำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเป็นสำคัญ บทบาทของการศึกษาจะแทรกซึมเข้าไปในกระบวนการถ่ายทอดค่านิยมและเจตคติ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามความจำเป็นเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่และมาตรฐานการดำรงชีวิตให้ดีขึ้น ในปัจจุบันการศึกษาเป็นตัวเร่งที่สำคัญที่สุดที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสิ่งต่างๆ ในสังคม ซึ่งพัฒนาการที่เด่นที่สุดอันเป็นผลของการศึกษาในปัจจุบันคือ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งการประดิษฐ์สินค้าใหม่ๆ ตลอดจนเทคโนโลยีที่เจริญขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นผลจากการศึกษาและค้นคว้าวิจัยอันเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งของการศึกษา องค์กรรมใหม่จึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ และบุคลากรทุกคนในองค์กรจะต้องสามารถทำงานได้ครอบคลุมงานหลักขององค์กรทุกด้านและสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมได้ เพื่อที่จะผลักดันให้องค์กรมีประสิทธิภาพและสามารถอยู่รอดได้ในโลกของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน¹ ประเทศที่มีความเจริญทางการศึกษาเป็นประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเป็นประเทศที่มีความเจริญมั่นคงในทางเศรษฐกิจด้วย เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา การศึกษาจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกของประเทศซึ่งต้องการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจและการเมืองจะต้องให้ความสนใจ และสนับสนุนในด้านการลงทุนให้มากที่สุด ในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาได้แก่ การจัดการศึกษาในสถานศึกษา จัดทำสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ จัดดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประกันคุณภาพภายในและภายนอก โดยถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพการศึกษา ที่ผ่านการรับรองจากองค์กรประเมินคุณภาพการศึกษา

¹ สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, การจัดการความรู้ในสถานศึกษา(กรุงเทพฯ : 2548), 1.

ที่มาจากภายนอก อันจะนำไปสู่ความมีคุณภาพของการศึกษาในระดับชาติที่ใกล้เคียงกัน ภายใต้ข้อจำกัดที่แตกต่างกันได้ โรงเรียนต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการการศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียน และสังคมให้บรรลุความมุ่งหมายตามกำหนด โรงเรียนต้องจัดให้มีการปฏิรูปเรียนรู้ตามหลักการและแนวทางที่กำหนดไว้² ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของโรงเรียนนั้นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง คือผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการไขไปสู่ความมีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาแต่ผู้บริหารไม่อาจทำงานได้ทุกอย่างให้สัมฤทธิ์ได้โดยลำพังเพียงคนเดียวจำเป็นต้องอาศัยเพื่อนร่วมงานและกระบวนการการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารจึงต้องมีทักษะในการนำคนและจูงใจให้ผู้ร่วมงานทุกคนร่วมมือร่วมใจกัน ปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีอยู่เสมอ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ³ ซึ่งตรงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3) กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8) จัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และหน่วยงานทางการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กร ของกลุ่มบุคคลดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ยกย่องผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งให้บุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ สถาบันสังคมอื่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยให้รู้จักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน ทรัพยากรอื่นให้แก่โรงเรียน มีส่วนร่วมกับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น⁴ ใน

² ธีระ รุญเจริญ, *ความเป็นครุมีอาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา* (กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง, 2550), 33.

³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก*, เล่มที่ 1 (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด, 2553), ก-ข.

⁴ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3)* (กรุงเทพมหานคร : ศุภสภาลาดพร้าว , 2553), 2.

ภาพรวมของประเทศด้านการจัดการศึกษาในปัจจุบัน สภาพปัญหาที่ยังพบอยู่คือ การรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลางทำให้การกระจายอำนาจทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปสู่ระดับโรงเรียนน้อย ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการบริหารจัดการ คุณภาพของการจัดการศึกษาค่อนข้างต่ำโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาต่างๆ ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ยังไม่ตอบสนองความต้องการผู้เรียน ซึ่งมีความหลากหลายได้ การวัดและประเมินผลเน้นการวัดที่ความรู้ ความจำมากกว่าการวัดความรู้ความสามารถที่เกิดจากการปฏิบัติจริง ปัญหาเกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษา บางส่วนยังขาดความรู้ ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนขาดจิตสำนึกและวิถีสอนความเป็นครู ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้เพราะปัญหาเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ และความเข้าใจผิดในบทบาทหน้าที่การจัดการศึกษา ที่เคยให้ความสำคัญกับสถานศึกษามากกว่าผู้ปกครองและชุมชน⁵ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จะส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหาร จากเหตุผลดังกล่าว การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพได้นั้น อาจมีสาเหตุมาจากหลายประการ และที่สำคัญประการหนึ่งคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครู อาจารย์ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านการสอนของครู อาจารย์ ซึ่งครู อาจารย์ นิยมชมชอบผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้พวกเขาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าผู้บริหารที่ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้พวกเขาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ⁶ สวอนสเบิร์ก (Swansburg) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย การไว้วางใจ (trust) ความยึดมั่นผูกพัน (commitment) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (goals and objectives) และความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน (autonomy) ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยให้เกิดการตัดสินใจที่ดีกว่า การตัดสินใจที่ดีจะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานสูงขึ้นเนื่องจากผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ พวกเขาจะมีความผูกพันต่อผลของการตัดสินใจที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย ความผูกพันจึงนำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงานที่สูงขึ้น ในส่วนของกำลังใจและความพอใจในงานที่ทำ เป็นสิ่งที่เกิดจาก

⁵ สถาบันพัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, เอกสารประกอบการพัฒนาข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 8-22 พฤศจิกายน 2549 (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), 149.

⁶ Wayne K. Hoy and Cecil G Miskel, *Educational Administration : Theory Research and Practice* (New York : Random House, 1978), 391-393.

การที่พวกเขามีความรู้สึกว่าพวกเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ฉะนั้นความรู้สึกห่างเหิน คับอกคับใจ และความไม่พอใจที่จะนำไปสู่ความเฉื่อยชา การออกจากงาน และการขาดงานน้อยมาก การลดความไม่พอใจด้วยการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถแก้ปัญหานี้ได้⁷ ส่วนโคเฮินและอัฟออฟ (Cohen J.M. and N.T. Uphoff) ให้ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบ และร่วมมือในองค์กรพัฒนาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการบริหารตามแนวคิดของโคเฮินและอัฟออฟ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Evaluation) ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Benefits)⁸ และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 ได้ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษา จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยจัดทำรายงานการประเมินประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (กำหนดไว้ในหมวด 6 มาตรา 48) นอกจากนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง จึงได้มีการประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 แทนกฎกระทรวงฉบับเดิม (พ.ศ.2546) ซึ่งได้มีการนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเล่ม 127 ตอนที่ 23 วันที่ 2 เมษายน 2553⁹

ระบบการบริหารจัดการ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่าการ

⁷ Russell C. Swansburg, *Management and Leadership for Nurse Managers* (Boston : Jones and Barlett Publishers, 1996), 391-393

⁸ Cohen and Uphoff, "Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity." *Word Development* 8, 3(1980) : 223.

⁹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก*, เล่มที่ 1 (กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด, 2553), ก-ข.

จัดการศึกษาของโรงเรียนแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐาน แม้จะไม่เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก นักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนทุกแห่ง มีความรู้ความสามารถ มีทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรโรงเรียนกำหนด ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการจัดการศึกษาในปัจจุบัน และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพนั้น เกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายในโรงเรียน คือ ต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ มีความตระหนัก รับผิดชอบ และเห็นคุณค่าการทำงานอย่างเป็นระบบ คุณภาพผู้เรียนได้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามที่โรงเรียนกำหนด มีเป้าหมายและดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ใช้ผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาจากองค์กรภายนอก หรือผลการวิจัยที่โรงเรียนจัดทำขึ้น เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอง ตลอดจนใช้ผลการวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องเป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การติดตามตรวจสอบ และปรับปรุงงานเป็นระยะ จะช่วยให้งานบรรลุผลได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดกับผู้เรียนก็จะเป็นที่พึงพอใจกับผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับช่วงต่อจากโรงเรียน ด้วยการดำเนินงานที่ทุกคนมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกันเช่นนี้ ระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน จึงจะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาอย่างแท้จริง และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวิถีชีวิตในการทำงานของทุกคนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยึดถือคุณภาพผู้เรียนฝังแน่นอยู่ในจิตใจตลอดเวลา¹⁰

ปัญหาของการวิจัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้วิเคราะห์บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) และแผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ.2555-2558) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นกรอบกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ซึ่งมีจุดเน้นด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการโดยเน้นการมีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน (Participation

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก, เล่มที่ 1** (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2553), 1-2.

and Accountability) โรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอก และที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศได้รับการแก้ไข แทรกแซงช่วยเหลือ นิเทศ ติดตาม เพื่อยกระดับคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการโดยมุ่งการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้บริการและสังคม โดยมุ่งการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้บริการและสังคม องค์กร คณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดำเนินการ และติดตามประเมินผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มแข็ง เพื่อประโยชน์สูงสุดคือคุณภาพการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ¹¹ พบสภาพปัญหา ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศึกษา

1.1 ผู้บริหารควรร่วมกันวางแผนและกำหนดรูปแบบของการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการประเมินโครงการ กิจกรรม ให้เป็นรูปแบบในทิศทางเดียวกันโดยยึดจุดประสงค์ของโครงการ กิจกรรม และเป้าหมายเป็นสิ่งที่ต้องประเมินความสำเร็จของโครงการและกิจกรรม ในกรณีที่โครงการมีกิจกรรมจำนวนมากควรประเมินแต่ละกิจกรรมให้เสร็จสิ้นก่อน แล้วจึงสรุปแต่ละกิจกรรม ให้เป็นภาพรวม ผลการประเมินโครงการเป็นร้อยละเปรียบเทียบกับเป้าหมายเชิงปริมาณที่กำหนดไว้ ว่าโครงการบรรลุเป้าหมายหรือไม่และควรบันทึกข้อเสนอแนะของโครงการที่ต้องนำผลการประเมิน ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานโครงการในปีการศึกษาต่อไปพร้อมกับให้ความเห็นชอบของผู้ประเมินโครงการว่าโครงการควรดำเนินต่อหรือไม่หรือล้มเลิกโครงการ

1.2 ผู้บริหารควรกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยทุกฝ่ายจะมีหน้าที่ส่งเสริมภารกิจพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จสูงสุด เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องยั่งยืนยิ่งขึ้น

1.3 ผู้บริหารควรปรึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ได้อย่างครบถ้วนทั้ง 14 ข้อ ตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดทำแผนการประชุมไว้ล่วงหน้า เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้

¹¹ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1, “เอกสารรายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2557,” 30-38.

ศึกษารายละเอียดต่างๆ และหาข้อมูลเพิ่มเติมล่วงหน้าซึ่งจะช่วยให้การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาบังเกิดผลดี¹²

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

จากการประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2556 – 2557 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีร้อยละของจำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่มสาระฯ ที่อยู่ในระดับลดลงจากปีที่ผ่านมา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2556 – 2557 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

กลุ่มสาระการ เรียนรู้	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3			ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6		
	2556	2557	ค่าการ	2556	2557	ค่าการ

¹² สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1, “เอกสารรายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2557,” 38.

			พัฒนา			พัฒนา
ภาษาไทย	48.79	38.12	-10.57	57.47	58.15	0.68
สังคมศึกษา	43.53	50.10	6.57	37.69	41.86	4.17
ภาษาอังกฤษ	34.96	31.29	-3.67	35.30	32.84	-2.46
คณิตศาสตร์	30.19	35.67	5.48	29.34	31.46	2.12
วิทยาศาสตร์	41.98	43.69	1.71	34.62	37.14	2.52
สุขศึกษา	61.08	63.87	2.79	67.15	56.92	-10.23
ศิลปะ	46.31	48.00	1.69	33.04	38.84	5.80
การงานอาชีพฯ	48.13	47.83	-0.30	54.58	54.19	-0.39
ค่าเฉลี่ยรวม	44.37	44.82	0.45	43.65	43.93	0.28

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1, รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2556 - 2557 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 (กรุงเทพฯ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1, 2557), 11.

จากตารางที่ 1 การประเมินผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2556-2557 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 แสดงให้เห็นว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยเฉลี่ยรวมของทั้ง 2 ระดับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเท่านั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ค่าพัฒนา 0.45) และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ค่าพัฒนา 0.28) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาที่มีค่าเฉลี่ยลดลงมากที่สุด คือ วิชาภาษาไทย (-10.57) รองลงมาคือ วิชาภาษาอังกฤษ (-3.67) และวิชาการงานอาชีพฯ (-0.03) ส่วนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาที่มีผลเฉลี่ยนลดลงมากที่สุดคือ วิชาสุขศึกษา (-10.23) รองลงมาคือ วิชาภาษาอังกฤษ (-2.46) และวิชาการงานอาชีพฯ (-0.39)¹³ ส่วนวิชาที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นก็เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน และจากการดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานระบบการประกันคุณภาพภายใน ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด พบว่า โรงเรียนสังกัด ที่ดำเนินการเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีประสิทธิผลการดำเนินการเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้คือ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพระยะ 3 - 5 ปี

¹³ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1, รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2554 - 2556 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 (กรุงเทพฯ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1, 2557), 11.

โรงเรียนไม่มีระบบการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนไม่จัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาประจำปีในรูปแบบต่างๆต่อสาธารณชนและโรงเรียนไม่จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี (Self Assesment Report :SAR) ส่ง สมศ. /สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา¹⁴ และจากผล การประเมินคุณภาพภายนอกฯ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) โดยสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดให้มีการประเมิน มาตรฐาน จำนวน 3 ด้าน คือมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านผู้สอน และมาตรฐานด้านผู้บริหาร รวม 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ พบว่าสถานศึกษาควรพัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการบริหาร จัดการแบบมีส่วนร่วม ควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้พร้อมรับทั้งการประเมินคุณภาพภายในและ การประเมินคุณภาพภายนอก โดยให้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนครอบคลุมมาตรฐาน การศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของกระทรวงศึกษาธิการ และมาตรฐานการศึกษาเพื่อการ ประเมินคุณภาพภายนอกของสมศ. และกำหนดตัวบ่งชี้ของแต่ละมาตรฐานให้ครอบคลุมตัวบ่งชี้และ เกณฑ์การพิจารณาของการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนควร จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยยึดคุณภาพ การศึกษาเป็นตัวตั้ง มากกว่ายึดงบประมาณเป็นที่ตั้ง เนื่องจากคุณภาพการศึกษา เป็นหัวใจสำคัญ ส่วนงบประมาณ เป็นส่วนสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และควรวางแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาตามปีการศึกษา มากกว่าตามปีงบประมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในแต่ละปีการศึกษา ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาควรให้บุคลากรทุกคนมี ส่วนร่วมและควรจัดประชุมเพื่อการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาปีการศึกษาละ 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 จัดประชุมในปลายภาคเรียนที่ 1 เพื่อนำผลการประเมินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาคเรียนที่ 1 มาศึกษาปัญหาและอุปสรรคให้ได้ผลสูงขึ้น และจัดประชุมครั้งที่ 2 ในปลายปีการศึกษาเพื่อนำผลการ ประเมินคุณภาพการศึกษาตลอดปีการศึกษาที่ผ่านมา นำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาในการวางแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี¹⁵ จาก การประเมินคุณภาพภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัด ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ของโรงเรียนสังกัด จำนวน 45 โรงเรียน ผลการประเมินคุณภาพภายใน ที่สำคัญคือ

มาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่ยังเป็นปัญหา มีผลการประเมินยังไม่น่าพึงพอใจมี 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 5 : ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 4 : ผู้เรียนมี

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, 11-12

¹⁵ กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1, “รายงานการ ประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558),ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน,” 2558.

ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติ สมเหตุสมผล และมาตรฐานที่ 3 : ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

กล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยภาพรวมในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จัดได้ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับที่ดีมาก แต่เมื่อลงไปในระดับรายสถานศึกษาแล้วจะพบว่ายังมีปัญหาอยู่ไม่น้อย แนวทางหนึ่งของการแก้ปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา คือการใช้กลไกของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในการพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐานที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาจากคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและการบริหารจัดการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของผู้บริหารโรงเรียน นับว่ายังมีปัญหาอยู่มาก ทั้งนี้เกิดจากสาเหตุหลายประการ และสาเหตุสำคัญได้แก่พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร เพราะผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในสถานศึกษา เนื่องจากมีอำนาจสูงสุดในการสร้างสรรค์และการทำลายด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จึงได้พัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สูงขึ้นและเพื่อพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงและการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 4 (พ.ศ. 2559-2563) รวมทั้งเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก ในการดำเนินการพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ครั้งนี้ได้อาศัยแนวคิดพื้นฐานจากผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในในโรงเรียนผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกของโรงเรียนสังกัดและงานวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งมาตรฐานการศึกษาเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พ.ศ. 2555 ร่างตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 4 (พ.ศ. 2559-2563) ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษามัธยมศึกษายุคใหม่ (พ.ศ. 2553-2565) โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล และวิสัยทัศน์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่มุ่งเน้นให้โรงเรียนจัดการศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายใน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารโรงเรียน และเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ให้แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อทราบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1
2. เพื่อทราบมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางของการแสวงหาคำตอบและแนวทางในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดข้อคำถาม ของการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ ไว้ ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 อยู่ในระดับใด
3. การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 หรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการหาคำตอบสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ครั้งนี้ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง
2. มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง
3. การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

ขอบช่วยเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีเชิงระบบ (system approach) ตามแนวคิดของแดเนียล แคทซ์ (Daniel Katz) และโรเบิร์ต แอล คานซ์ (Robert L. Kahn) มาเป็นกรอบของการวิจัย ซึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (environment) ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งไม่ใช่องค์ประกอบทางการศึกษา แต่สามารถส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาได้ ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพทางการเมือง สภาพทางสังคม สภาพภูมิศาสตร์ เป็นต้น และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา¹⁶ สำหรับปัจจัยการผลิตในระบบการศึกษา คือ การจัดการศึกษา บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ปัจจัยเหล่านี้ถูกแปรเปลี่ยนโดยกระบวนการ ซึ่งได้แก่ การบริหารและการจัดการ การเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของงาน ได้แก่

มาตรฐานคุณภาพการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณภาพผู้เรียน¹⁷ กระบวนการนิเทศ เพื่อให้เกิดเป็นผลผลิต คือ นักเรียนที่มีคุณภาพ ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจบนพื้นฐานที่ว่า หากโรงเรียนมีปัจจัยนำเข้าที่เพียงพอและมีคุณภาพ และการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐาน ก็จะทำให้ผลผลิตคือผู้เรียนที่มีคุณภาพด้วย ซึ่งการที่สถานศึกษาจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้นอกจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว ผู้บริหารจะต้องใช้ความสามารถในการบริหารให้ประจักษ์ โดยแสดงออกทางด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำ ด้วยการชักนำให้สมาชิกในองค์กรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์

ลิเคอร์ท (Likert) พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการบริหารที่ดีที่สุด เพราะการกำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจเรื่องต่างๆ จะกระทำโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ในการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารไม่เพียงแต่ใช้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่จะพยายามให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความรู้สึกว่าเขามีคุณค่าและมีความสำคัญ ซึ่งจะมีลักษณะของการส่งเสริมหรือสนับสนุนความคิดที่เป็นอิสระ ได้มีการวิเคราะห์ปัญหาเลือกเป้าหมาย มีการวางแผนและการจัดตารางทำงาน¹⁸ ส่วนวูมและเดซี (Vroom and Deci) พิสูจน์ปริมาณการมีส่วนร่วมในเชิงจิตวิทยาว่า เป็นปริมาณของอิทธิพลที่ปัจเจกบุคคลรู้สึกว่าได้เข้าร่วมในการตัดสินใจ และยังพบว่าบุคคลจะ

¹⁶ Daniel Katz and Robert L. Kahn, *The Social Psychology of Organization*, 2nd ed. (New York : John Wiley and Son, 1978), 22.

¹⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2550), 3.

¹⁸ Rensis Likert, *New Pattern of Management* (New York : McGraw – Hill, 1961), 223.

ได้รับความพึงพอใจจากการทำงานที่มีประสิทธิภาพ นั่นคือปรัชญาของแนวความคิดในการควบคุมตนเอง มิใช่ควบคุมโดยองค์การ¹⁹ และโคเฮินและอัฟออฟ (Cohen and Uphoff) ให้ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์การได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบ และร่วมมือในองค์กรพัฒนาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการบริหารตามแนวคิดของโคเฮินและอัฟออฟ มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล²⁰

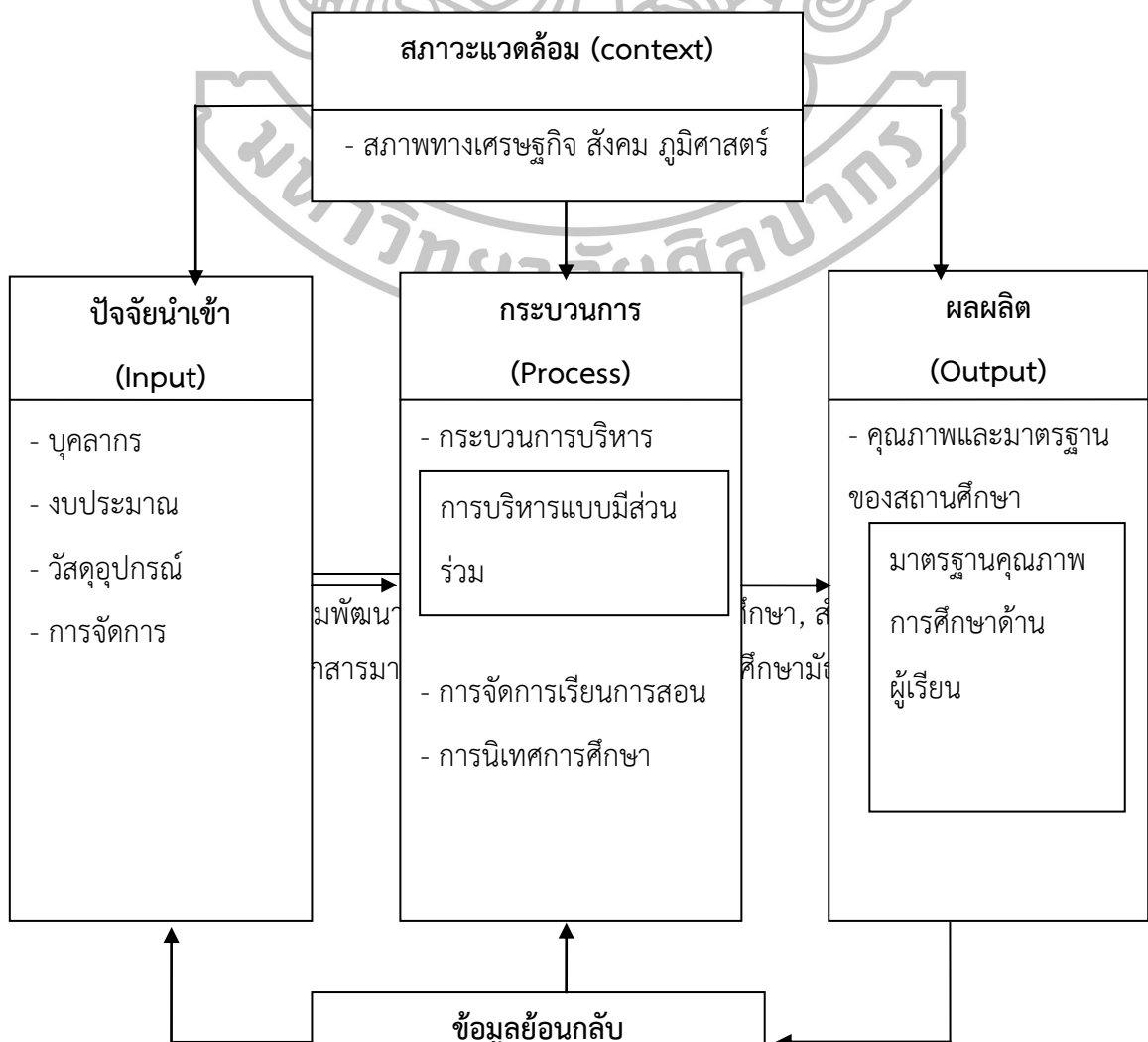
สำหรับผลผลิต (output) ในส่วนของมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 นั้น ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีความสุขที่ดีและมีสุนทรียภาพ ผู้เรียนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีน้ำหนักส่วนสูงและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน มีสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพที่ดี สามารถปฏิบัติตามสุขบัญญัติ 10 ประการ และรู้จักป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงตนเองจากสถานะเสี่ยงได้ และมีสุนทรียภาพที่ดี มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของตนเอง มีความรักและเคารพต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์ และถิ่นฐานบ้านเมือง สามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ การเป็นศิษย์ที่ดีของครู และการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นคนดีและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา ยอมรับความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่างในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก รวมทั้งรู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน และสิ่งแวดล้อม มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกัน และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) อินเทอร์เน็ต (Internet) และสื่อสังคม (Social Media) ในการเรียนรู้ และการนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ผู้เรียนมีความสามารถใน

¹⁹ Victor H. Vroom and Edward L. Deci, **Management and Motivation** (New York : Penquin Book Ltd., 1970), 16.

²⁰ Cohen and Uphoff, "Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity," **Word Development** 8, 3(1980) : 223.

การคิดอย่างเป็นระบบ โดยสามารถคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ การคิดแก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์ โดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง และมีเหตุผลประกอบ สามารถสร้างสรรค์ผลงานผ่านกระบวนการคิดด้วยความภาคภูมิใจ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ผลการประเมินผู้เรียนตามสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และผลการทดสอบความสามารถด้านภาษา การคิดคำนวณ และความสามารถในการใช้เหตุผลเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีทักษะในการวางแผน ดำเนินการการตรวจสอบประเมิน และดำเนินงานจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย²¹ เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย

ที่มา : ประยุกต์จาก Daniel Katz and Robert L. Kahn, *The Social Psychology of Organizations*, 2nd ed. (New York: John Wiley & Sons, 1978), 20.

: กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2550), 3.

: Cohen and Uphoff, "Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity," *World Development* 8, 3(1980) : 223.

: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 "รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2557," 2557, 29-30.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามแนวคิดของโคเฮินและอัฟออฟ (Cohen and Uphoff) ซึ่งประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการ

ประเมินผล²² เป็นตัวแปรต้นของการวิจัย และมาตรฐานคุณภาพศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 1) มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ 2) มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 6) มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต²³ เป็นตัวแปรตามของการวิจัย ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 2

²² Cohen and Uphoff, "Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity." *World Development* 8, 3(1980) : 223.

²³ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 "รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2557," 2557, 29-30.

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (X_{tot})	มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน (Y_{tot})
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1) 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_2) 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_3) 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_4)	มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ (Y_1) มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (Y_2) มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Y_3) มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล (Y_4) มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (Y_5) มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (Y_6)

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : Cohen J.M. and N.T. Uphoff, "Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity," **World Development** 8, 3(1980) : 223.

: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2557," 2557, 29-30.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดนิยามขอบเขตของศัพท์เฉพาะต่างๆที่นำมาใช้ศึกษา ดังนี้

การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ขององค์กร พร้อมทั้งร่วมดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ตามแนวคิดของโคเฮินและอัฟออฟ (Cohen and Uphoff) ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีทักษะชีวิตในการเผชิญปัญหาหรือแก้ปัญหาได้ มีนิสัยรักการอ่าน มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร มีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ประกอบด้วย โรงเรียนสังกัด 67 โรงเรียน แบ่งเป็น 6 กลุ่มโรงเรียน

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหลักการ ทฤษฎี แนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ข้อมูลโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากสมัยของการบริหารองค์การเชิงพฤติกรรม ซึ่งมีนักทฤษฎีองค์การในยุคพฤติกรรมศาสตร์ ได้แก่ Kert Levin, George Homans, Rensis Likert, Douglas McGregor, Chris Argyris, Daniel Katz, Robert Kahn, Lawrence and Lorsch นักทฤษฎีในยุคนี้จะมุ่งพัฒนาทฤษฎีการจูงใจผู้ปฏิบัติและพัฒนาโครงสร้างขององค์การเพื่อการเพิ่มพูนแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติ การบริหารในยุคนี้จึงให้ความสำคัญของคนและมองคนในฐานะที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญต่อองค์กร

ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม มีนักวิชาการทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศที่มีความรู้ความสามารถ และทำวิจัย แต่งตำรา เกี่ยวกับเรื่องนี้มานาน ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังรายละเอียด ดังนี้

สมยศ นาวิการ ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นกระบวนการของการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารของพวกเขาให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาของพวกเขา และต้องการให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจ²⁴

²⁴ สมยศ นาวิการ, การบริหารแบบมีส่วนร่วม(กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ บรรณกิจ 1991 จำกัด, 2545), 1.

ประกอบ กุลเกลี้ยง กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ วิธีการบริหารหรือรูปแบบการตัดสินใจ ซึ่งเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายซึ่งเกี่ยวข้องกับงานหรือการบริหารมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร²⁵

จันทรานี สงวนนาม กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล²⁶

สมเดช สีแสง ได้สรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในขอบเขตหน้าที่ของตน ถือว่าเป็นการบริหารที่ดีและเหมาะสมที่สุดกับคุณสมบัติของมนุษย์ในปัจจุบัน การบริการแบบมีส่วนร่วมนี้เป็นหลักการสำคัญของ การบริหารแบบใหม่ที่เรียกว่า การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ (Total Quality Management)²⁷

ลิเคิร์ต (Likert) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วม ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายและการตัดสินใจ กระทำโดยกลุ่มผู้บริหารมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ การติดต่อสื่อสาร ไม่เพียงแต่จากบนลงล่าง (downward communication) และจากล่างขึ้นบน (upward communication) แต่ยังมี การติดต่อสื่อสารตามแนวนอน (horizontal communication) ระหว่างเพื่อนร่วมงานที่อยู่ในระดับเดียวกัน ในการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารไม่เพียงแต่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่จะพยายามให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความรู้สึกว่าพวกเขามีความสำคัญ ความเกี่ยวพันระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชาจะเป็นอย่างตรงไปตรงมาภายในบรรยากาศของความเป็นมิตรภาพ องค์กรที่เป็นทางการและองค์กรที่ไม่เป็นทางการ จะเข้าได้เป็นอย่างดี²⁸

²⁵ ประกอบ กุลเกลี้ยง, การบริหารโดยองค์คณะบุคคล (กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545), 27.

²⁶ จันทรานี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา(กรุงเทพฯ : บัณฑิต, 2549), 69

²⁷ สมเดช สีแสง, คู่มือการบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ (ชยันนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู, 2547), 229.

²⁸ Rensis Likert, *New Patterns of Management* (New York : Mcgraw – Hill Book Company Inc., 1961), 223.

ยูก์ (Yukl) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นลักษณะการบริหารงานที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิในการเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความพึงพอใจและมีผลการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น²⁹

ไบร์แมน (Bryman) ได้เสนอแนวทางการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่จะส่งผลต่อทัศนคติ การปฏิบัติงานและการกระตุ้นจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาไว้ 4 ประการ คือ 1) บรรยากาศของการมีส่วนร่วม ควรจะต้องทำให้นิวทริกที่จะไปสู่เป้าหมายมีความชัดเจนยิ่งขึ้น และบรรยากาศจะมีลักษณะของความไม่เป็นที่พอใจมากกว่า 2) จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถเลือกเป้าหมายที่เขาเห็นคุณค่า ดังนั้นผู้บังคับบัญชาควรเพิ่มเป้าหมายส่วนบุคคล (individual goal) กับเป้าหมายองค์การ (organization goal) ให้เท่าเทียมกัน 3) ผู้มีส่วนร่วมจะเพิ่มการควบคุมงานมากขึ้นถ้ามีแรงจูงใจและความเป็นอิสระเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเพียรพยายามในการปฏิบัติงานมากขึ้น 4) เมื่อบุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเขาจะมี ego-involved³⁰

สวอนสเบิร์ก (Swansburg) ได้แบ่งองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้ 1) การไว้วางใจกัน เป็นปรัชญาพื้นฐานของการมีส่วนร่วมหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ เรียบร้อย หากได้รับการยอมรับไว้วางใจจากผู้บริหาร 2) ความยึดมั่นผูกพัน ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานต้องการความยึดมั่นผูกพัน 3) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความขัดแย้งเป็นความต้องการหลักหรือเป้าหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เมื่อมนุษย์มีการทำงานร่วมกัน ดังนั้นการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์การย่อมจะขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเพราะทุกคนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ 4) ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน เป็นภาวะที่มีความอิสระต่อความรับผิดชอบในการทำงาน ความมีอำนาจหน้าที่และความสามารถในการรายงานสำหรับงานของแต่ละบุคคล³¹

²⁹ Gray A. Yukl, *Leadership in Organization* (New York : Prentice – Hall, 1981), 208-209.

³⁰ A. Bryman, *Leadership in Organization* (London : Roytedge & Kegan Paul – Hall, 1986), 139.

³¹ Russell C. Swansburg, *Management and Leadership for Nurse Managers* (Boston : Jones and Bartlett, 1996), 391-394.

จากแนวคิดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ขององค์กร พร้อมทั้งร่วมดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคคลในองค์กรนั้นนักวิชาการในอดีตได้นำมาปฏิบัติกันมาก นักวิชาการที่มีชื่อเสียง เช่น Chris Argyris, McClelland, Rensis Likert, Herzberg ได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบร่วมมือหรือการมีส่วนร่วม (participative Management) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันมากในบรรดานักบริหารองค์กรต่างๆ รวมทั้งด้านการศึกษาด้วย โดยเชื่อว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงานมากขึ้น แนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคริส อากิริส (Chris Argyris) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กรควรประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์กรย่อมมีความผูกพันกับองค์กรที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรแม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรแล้ว 2) การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มสมาชิกและความร่วมมือกันจะแพร่ขยายไปทั้งองค์กร ทำให้สมาชิกทั้งองค์กรมีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีผลทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุน และผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ 3) การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการทำงานขององค์กร³²

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด (McClelland's achievement motivation theory)

³² Chris Argyris, อ้างถึงใน ทรงพล คำเจริญ, หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์, 2558), 381-382

ทฤษฎีนี้เน้นอธิบายการจูงใจของบุคคลที่กระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการความสำเร็จมิได้หวังรางวัลตอบแทนจากการกระทำของเขา ซึ่งความต้องการความสำเร็จนี้ในแง่ของการทำงานหมายถึงความต้องการที่จะทำงานให้ดีที่สุดและทำให้สำเร็จผลตามที่ตั้งใจไว้ เมื่อตนทำอะไรสำเร็จได้ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้ทำงานอื่นสำเร็จต่อไป หากองค์กรใดที่มีพนักงานที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จำนวนมากก็จะเจริญรุ่งเรืองและเติบโตเร็ว

ในช่วงปี ค.ศ. 1940s นักจิตวิทยาชื่อ David I. McClelland ได้ทำการทดลองโดยใช้แบบทดสอบการรับรู้ของบุคคล (Thematic Apperception Test) เพื่อวัดความต้องการของมนุษย์ โดยแบบทดสอบ TAT เป็นเทคนิคการนำเสนอภาพต่างๆ แล้วให้บุคคลเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่เขาเห็น จากการศึกษาวิจัยของแมคเคลแลนด์ได้สรุปคุณลักษณะของคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีความต้องการ 3 ประการที่ได้จากแบบทดสอบ TAT ซึ่งเขาเชื่อว่าเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะเข้าใจถึงพฤติกรรมของบุคคลได้ดังนี้

1) ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) เป็นความต้องการที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้เต็มที่และดีที่สุดเพื่อความสำเร็จ จากการวิจัยของ McClelland พบว่า บุคคลที่ต้องการความสำเร็จสูง จะมีลักษณะชอบการแข่งขัน ชอบงานที่ท้าทาย และต้องการได้รับข้อมูลป้อนกลับเพื่อประเมินผลงานของตนเอง มีความชำนาญในการวางแผน มีความรับผิดชอบสูง และกล้าที่จะเผชิญกับความล้มเหลว

2) ความต้องการความผูกพัน (Need for Affiliation) เป็นความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น บุคคลที่ต้องการความผูกพันสูงจะชอบสถานการณ์การร่วมมือมากกว่าสถานการณ์การแข่งขัน โดยจะพยายามสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

3) ความต้องการอำนาจ (Need for power) เป็นความต้องการอำนาจเพื่อมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น บุคคลที่มีความต้องการอำนาจสูง จะแสวงหาวิถีทางเพื่อให้เห็นอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับหรือยกย่อง ต้องการความเป็นผู้นำ ต้องการงานให้เหนือกว่าบุคคลอื่น และจะกังวลเรื่องอำนาจมากกว่าการทำงานให้มีประสิทธิภาพ³³

จากการศึกษาพบว่าพนักงานที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักต้องการจะทำงานในลักษณะ 3 ประการดังนี้

1) งานที่เปิดโอกาสให้เขารับผิดชอบเฉพาะส่วนของเขา และเขามีอิสระที่จะตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

³³ David C. McClelland, *The Achieving Society* (New York : Van Nostrand, 1961), 100-112

- 2) ต้องการงานที่มีระดับยากง่ายพอดี ไม่ง่ายหรือยากจนเกินไปกว่าความสามารถของเขา
- 3) ต้องการงานที่มีความแน่นอนและต่อเนื่องซึ่งสร้างผลงานได้และทำให้เขามีความก้าวหน้าในงาน เพื่อจะพิสูจน์ตนเองถึงความสามารถของเขาได้

โดยสาระสำคัญอีกประการของทฤษฎีแรงจูงใจไฟ้สัมฤทธิ์ของเดวิด แมคเคลลีแลนด์ (David McClelland) คือ ผู้ที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จต้องมีแรงจูงใจในด้านความต้องการสัมฤทธิ์ผลอยู่ในระดับสูงหรือกล่าวได้ว่าความสำเร็จของงานจะทำได้โดยการกระตุ้นความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผลเป็นสำคัญ ถ้าแต่ละคนมีความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผลสูงก็สามารถทำงานได้สำเร็จและช่วยให้งานของหน่วยงานสำเร็จไปด้วย

ทฤษฎีระบบการบริหาร 4 ระบบ (system 4)

เรนซิส ลีเคิร์ต (Rensis Likert) เสนอทฤษฎีการบริหารซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน 4 รูปแบบ และเรียกว่าการบริหาร 4 ระบบ (System 4) ประกอบด้วย

ระบบที่ 1 เรียกว่า เผด็จการเต็มรูป (Exploitative-Authoritative) ระบบนี้ผู้นำเป็นผู้นำแบบเผด็จการมาก มีอำนาจสมบูรณ์แบบ ผู้นำจะเชื่อและไว้วางใจลูกน้องน้อยมาก มักใช้วิธีการจูงใจให้ทำงานด้วยความกลัวและการลงโทษ และให้รางวัลเป็นครั้งคราว เน้นการติดต่อสื่อสารจากบนลงล่าง การตัดสินใจเป็นหน้าที่ของผู้นำเท่านั้น

ระบบที่ 2 เรียกว่าเผด็จการใจดี (Bennevolent-Authoritative) ผู้นำในระบบนี้ ผู้นำจะใช้อำนาจอย่างมีวิธีการและศิลปะมากขึ้น ผู้นำจะมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในผู้ใต้ บังคับบัญชา จูงใจด้วยรางวัลและการลงโทษบ้าง ยินยอมให้มีการติดต่อสื่อสารจากล่างขึ้นไปบน อีกทั้งยังรับฟังความคิดเห็นของลูกน้อง สำหรับการตัดสินใจก็มีการมอบหมายให้ตัดสินใจบ้าง แต่ก็อยู่ภายใต้การควบคุมอย่างใกล้ชิด

ระบบที่ 3 เรียกว่า ประชาธิปไตยแบบปรึกษา (Consultative) ระบบนี้เป็นการปรึกษาหารือโดยผู้นำจะให้ความสำคัญแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา แต่ยังไม่เชื่อมั่นและไว้วางใจอย่างสมบูรณ์ พยายามที่จะนำความคิดของผู้ใต้บังคับบัญชามาพิจารณาช่วยในการปฏิบัติงาน ใช้รางวัลเป็นเครื่องจูงใจ และมีการลงโทษบ้างเป็นครั้งคราว การติดต่อสื่อสารในองค์การใช้ทั้งบนลงล่าง และจากล่างขึ้นข้างบน นโยบายเปิดกว้างสำหรับการตัดสินใจ แต่ส่วนใหญ่ก็จะตัดสินใจโดยผู้นำ นอกจากบางเรื่องก็ยอมให้มีการตัดสินใจในระดับล่าง

ระบบที่ 4 เรียกว่า ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participative-Group) ระบบนี้ ผู้นำจะมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในตัวผู้ใต้บังคับบัญชาสูงมากในทุกด้าน เน้นการร่วมมือกันเป็นกลุ่ม มีการจูงใจด้วยการให้รางวัลในรูปของเงิน และส่งเสริมให้กลุ่มมีความผูกพันกับองค์การโดยการร่วมกันกำหนดเป้าหมาย และ

ประเมินความก้าวหน้าของเป้าหมายนั้น การติดต่อสื่อสารใช้ทั้งบนลงล่าง จากล่างขึ้นสู่ข้างบน และข้างเคียงกับเพื่อนร่วมงานด้วย การตัดสินใจส่งเสริมให้กระทำโดยกลุ่ม³⁴

ทฤษฎี 2 ปัจจัยของเฮร์ซเบิร์ก(Herzberg)

ทฤษฎีเฮร์ซเบิร์กเน้นอธิบายและให้ความสำคัญกับปัจจัย 2 ประการได้แก่ตัวกระตุ้น (Motivators) และการบำรุงรักษา(Hygiene) สองปัจจัยมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของงานเป็นอย่างมาก เฮร์ซเบิร์กได้ทำการศึกษาโดยสัมภาษณ์ความพอใจและไม่พอใจทำงานของนักบัญชีและวิศวกรจำนวน 200 คน ผลการศึกษาสรุปว่าความพอใจในการทำงานกับแรงจูงใจในการทำงานของคนมีความแตกต่างกันคือคนที่บุคคลพอใจในงานไม่ได้หมายความว่าคนนั้นมีแรงจูงใจในงานเสมอไป แต่ถ้าคนใดมีแรงจูงใจในการทำงานแล้วคนนั้นจะตั้งใจทำงานให้เกิดผลดีได้ ผลการศึกษาจึงแสดงให้เห็นผลของปัจจัย 2 ตัว คือด้านตัวกระตุ้นและการบำรุงรักษาต่อเจตคติงานของบุคคล

1) ปัจจัยด้านตัวกระตุ้น (Motivator factors) เป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผลผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน (Job satisfaction) ตัวกระตุ้นประกอบด้วยปัจจัย 6 ประการดังนี้ 1) การสัมฤทธิ์ผล คือพนักงานมีความรู้สึกว่าเขาทำงานได้สำเร็จ 2) การยอมรับนับถือจากผู้อื่น คือพนักงานมีความรู้สึกว่าเขาเมื่อทำสำเร็จมีคนยอมรับเขา 3) ลักษณะงานที่น่าสนใจ คือพนักงานรู้สึกว่างานที่ทำน่าสนใจ น่าทำ 4) ความรับผิดชอบ คือพนักงานรู้สึกว่าเขาต้องรับผิดชอบตนเองและงานของเขา 5) โอกาสที่จะเจริญก้าวหน้า คือพนักงานรู้สึกว่าเขามีความก้าวหน้าในงานที่ทำ 6) การเจริญเติบโต คือพนักงานตระหนักว่าเขามีโอกาสที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมและมีความเชี่ยวชาญ

2) ปัจจัยด้านการบำรุงรักษา (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่ช่วยให้พนักงานยังคงทำงานอยู่และยังรักษาเขาไว้ไม่ให้ออกจากงานเมื่อไม่ได้จัดให้พนักงาน เขาจะไม่พอใจและไม่มีความสุขในการทำงาน ปัจจัยนี้ประกอบด้วย 10 ประการดังนี้ 1) นโยบายและการบริหารคือ พนักงานรู้สึกว่าการจัดการมีการสื่อสารที่ดีและเขาได้ถึงนโยบายขององค์กรที่เขาอยู่ 2) การนิเทศงาน คือพนักงานรู้สึกว่าการบริหารตั้งใจสอนงานและให้งานตาม หน้าที่รับผิดชอบ 3) ความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน คือ พนักงานรู้สึกดีต่อหัวหน้างานของเขา 4) ภาวะการทำงาน คือพนักงานรู้สึกดีต่องานที่ทำและสภาพการณ์ของที่ทำงาน 5) ค่าตอบแทนการทำงาน คือพนักงานรู้สึกว่าการตอบแทนเหมาะสม 6) ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน คือพนักงานมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน 7) ชีวิตส่วนตัว คือพนักงานรู้สึกว่าการทำงานไม่ได้กระทบต่อชีวิตส่วนตัว 8) ความสัมพันธ์กับลูกน้อง คือหัวหน้างานมีความรู้สึกที่ดีต่อลูกน้อง

³⁴ Rensis Likert, *The Human Organization* (New York : McGraw-Hill Book Co., 1967), 16-24

9) สถานภาพ คือพนักงานรัฐสภาว่างงานเขามีตำแหน่งหน้าที่ที่ 10) ความมั่นคง คือพนักงานรัฐสภามั่นคงปลอดภัยในงานที่ทำอยู่

ปัจจัยบำรุงรักษาไม่ใช่สิ่งจูงใจที่จะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น แต่เป็นข้อกำหนดที่ป้องกันไม่ให้พนักงานเกิดความไม่พึงพอใจในงานที่ทำ ถ้าไม่มีปัจจัยเหล่านี้แล้วอาจก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจแก่พนักงานได้ ซึ่งพนักงานอาจรวมตัวกันเพื่อเรียกร้องหรือต่อรอง ผู้บริหารจึงมักจัดโครงการด้านผลประโยชน์พิเศษต่างๆเพื่อให้พนักงานพึงพอใจ เช่น การลาป่วย การลาพักร้อน และโครงการที่เกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิการของพนักงาน³⁵

แนวคิดของโคเฮินและอัฟออฟ (Cohen and Uphoff)

โคเฮินและอัฟออฟ (Cohen and Uphoff) ให้ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์การได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบ และร่วมมือในองค์การพัฒนาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการบริหารตามแนวคิดของโคเฮินและอัฟออฟ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ โดยมีการอภิปรายถึงปัญหาและความต้องการ มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดทางเลือกว่าควรจะทำโครงการหรือกิจกรรมใดบ้าง และการตัดสินใจว่าจะทำโครงการหรือกิจกรรมใด และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจยังครอบคลุมไปถึงการตัดสินใจในระหว่างการดำเนินโครงการ

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในทรัพยากรต่างๆให้กับโครงการทั้งในด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และการมีส่วนร่วมในการบริหารและประสานงานโครงการต่างๆ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Evaluation) การมีส่วนร่วมประเภทนี้มีสองนัย คือเป็นทั้งการร่วมรับประโยชน์และร่วมรับผลสืบเนื่องในทางลบจากโครงการพัฒนา ผลประโยชน์ที่ได้รับได้แก่ ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ คือ การมีรายได้และทรัพย์สินเพิ่มขึ้นและมั่นคงขึ้นหรือการมีสาธารณูปโภค ที่เพียงพอ มีประสิทธิภาพหรือคุณภาพดี ผลประโยชน์ด้านสังคม ได้แก่ การได้รับการศึกษาหรือรู้หนังสือมากขึ้น รวมทั้งการให้บริการสังคมอื่นๆมากขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น ผลประโยชน์ส่วนบุคคล ได้แก่ การมีความนับถือตนเองมากขึ้น มีพลังอำนาจทางการเมืองมากขึ้น และมีความรู้สึกถึงความมีประสิทธิภาพของตนเอง

³⁵ Frederic Herzberg, Mausner Barnard and B.B. Snydermen, **The Motivation to Work** (New York : John Wiley & Sons. 1959), 113-115.

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Benefits) เป็นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รูปแบบการมีส่วนร่วมประเมินอย่างเป็นทางการ เช่น การประชุมเพื่อทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา การร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะกรรมการในการประเมินผล หรือการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ในการวิจัยประเมินผล สำหรับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การประชุมกลุ่มย่อยอย่างไม่เป็นทางการ หรือการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินของโครงการ³⁶

ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สวอนสเบิร์ก (Swanaburg 1996 : 391 – 394) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมดังนี้

1. ได้รับความไว้วางใจกัน และให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน
2. เป็นการให้ความสำคัญของตำแหน่งงานทุกงาน และทุกคนมีความเสมอภาคกัน
3. ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีความรับผิดชอบมากขึ้น
4. ลดความสับสนในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน โดยการปรับปรุงการติดต่อสื่อสารให้ดีขึ้น
5. นิเทศงานด้วยตนเอง กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานได้วินิจฉัยและแก้ปัญหา ให้ผู้ปฏิบัติงานมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเป็นการพัฒนาอาชีพ
6. มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานมากขึ้น
7. ปฏิบัติได้ถูกต้องตามกฎระเบียบ
8. เพิ่มประสิทธิภาพในตำแหน่งงานที่สูงขึ้น
9. การทำงานเป็นทีมทำให้ผู้ปฏิบัติงานร่วมมือกันเพิ่มแรงจูงใจและความคิดริเริ่มในการทำงาน
10. ปรับปรุงการติดต่อสื่อสารในองค์กร
11. ลดการขาดงาน
12. เพิ่มประสิทธิผลและผลผลิตในงาน รวมถึงปรับปรุงคุณภาพของงานเพิ่มการเรียนรู้ในงานให้มากขึ้น
13. เพิ่มขวัญและแรงจูงใจในการทำงานเพิ่มความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของผู้ปฏิบัติงาน

³⁶ Cohen and Uphoff, “Participation’s Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity.” *World Development* 8, (1980) : 223.

14. ได้รับความคิดใหม่ๆ ในการตัดสินใจและแก้ปัญหา
15. แสดงให้เห็นถึงผู้นำที่มีความสามารถ
16. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของผู้บริหารคือต้องการให้บุคลากรเป็นมืออาชีพ
17. ลดการหมุนเวียนเปลี่ยนงานและสร้างความมั่นคงในงาน
18. เพิ่มความยืดหยุ่นผูกพันต่อองค์การ จากการที่มีทัศนคติต่อองค์การในทางที่ดี
19. การทำงานนอกเวลาลดลง
20. ต้นทุนในการบริหารลดลง
21. เพิ่มความพึงพอใจในการทำงาน เกิดความรู้สึกช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะว่ากรบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้เพิ่มความสามารถของแต่ละบุคคล เพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ขององค์การ การปรับตัวและการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ³⁷

ลิเคิร์ต (Likert) ได้แสดงให้เห็นสาระสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชารับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชา
2. ผู้บังคับบัญชากระตุ้นจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงาน
3. ระบบการติดต่อสื่อสารภายในองค์การมีความคล่องตัวเป็นไปโดยอิสระ
4. ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามีปฏิริยาโต้ตอบกันอย่างเปิดเผยและโดยกว้างขวางเกี่ยวกับเป้าหมายขององค์การ การปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์การ
5. การตัดสินใจต่าง ๆ กระทำโดยกลุ่มในทุกระดับขององค์การ เปิดโอกาสให้กลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน
6. การควบคุมงานมีลักษณะกระจายไปในหมู่ผู้ร่วมงานให้มีการควบคุมกันเองและเน้นในเรื่องการแก้ปัญหาเป็นหลัก
7. ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของการพัฒนาพนักงานโดยการฝึกอบรมเพื่อให้การทำงานมีผลงานที่สูงสุดและสำเร็จตามเป้าหมาย³⁸

ดังนั้นจึงสรุปว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการบริหารองค์การเป็นอย่างมาก เพราะผู้บริหารระดับสูงเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหาร มีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิในการเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งลักษณะ

³⁷ Russell C. Swansburg, *Management and Leadership for Nurse Managers*, 1996, 391-394.

³⁸ Rensis Likert, *The Human Organization* (New York : McGraw-Hill Book Co., 1961), 223.

ดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกผูกพันและร่วมกันรับผิดชอบต่อสิ่งที่ร่วมกันตัดสินใจดำเนินงานให้องค์การประสบผลสำเร็จต่อไป

แนวทางการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบในการจัดการศึกษา ได้แก่ การปฏิรูประบบบริหารและการจัดการปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูประบบการเรียนการสอน การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อหวังผลว่าคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจะสูงขึ้นเท่าเทียมกับนานาชาติ และบุคลากรทุกฝ่าย ทุกระดับโดยเฉพาะระดับสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตร จัดกระบวนการเรียนการสอนที่สนองตอบความต้องการของผู้เรียน ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมาตรฐานสูงเอื้อต่อการพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศอย่างยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการปฏิรูปการศึกษา ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีผลกระทบกับการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาให้แก่ปวงชน และชุมชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมได้ส่วนเสียจากผลผลิตทางการศึกษา ซึ่งสภาพการณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับมาตรา 81 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีส่วนผลักดันให้มีการให้มีการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมุ่งกระจายอำนาจการศึกษา การบริหารโดยคณะบุคคล และการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม ดังนั้น โรงเรียนในหน่วยปฏิบัติการที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงการศึกษาทั้งระบบมีองค์ประกอบหลักของการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ 1) การปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการ 2) การปฏิรูปหลักสูตร 3) การปฏิรูปการเรียนการสอน 4) การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร การปฏิรูปการศึกษาจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการกระทำในระบบย่อย ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงในห้องเรียน การเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน และไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงวิธีสอน นักเรียนต้องเปลี่ยนวิธีการเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องเปลี่ยนวิธีการบริหารและการจัดการ ผู้ปกครองและชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา

สถานศึกษานับเป็นหน่วยงานสำคัญในการบริหารจัดการการศึกษาในระดับแรกสุดเพราะมีความใกล้ชิดกับชุมชนและผู้เรียนเป็นอย่างมาก กิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ จะเกิดขึ้นที่สถานศึกษา การปฏิรูประบบการบริหารสถานศึกษา มุ่งเน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้วิธีการบริหารจัดการที่หลากหลาย ให้เหมาะสม

กับสถานภาพและสถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระและเกิดความคล่องตัว เพื่อให้สามารถพัฒนาให้ทันต่อเหตุการณ์ ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือการแก้ปัญหา³⁹

มาตรฐานคุณภาพการศึกษา

ความหมายของมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาตามพระราชบัญญัติกระทรวงศึกษาธิการแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้นิยามความหมายว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับดูแลและการตรวจสอบการประเมินผล การประกันคุณภาพทางการศึกษา ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงเป็น 1) การมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี 2) มีทักษะในการประกอบสัมมาอาชีพ 3) สามารถคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาได้ 4) และดำรงชีวิตอย่างสอดคล้องมีความสัมพันธ์กับหลักธรรมคำสอนของศาสนาและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ และของท้องถิ่น สอนของศาสนาและวัฒนธรรมอันดี 5) มีความรักและหวงแหนในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6) มีความเคารพยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์⁴⁰

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ระบุว่า การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และนิยามมาตรฐานการศึกษาว่า เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา ดังนั้นมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา จึงเกี่ยวข้องกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการศึกษา เพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบและประกันคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาจึงไม่ได้หมายถึงระดับคุณภาพด้านใดด้านหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็ผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดกับ

³⁹ พิธาน พันทอง, “ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต มหวิทยาลัยขอนแก่น, 2548), 22-23

⁴⁰ สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, *การจัดการความรู้ในสถานศึกษา* (กรุงเทพฯ, ม.ป.ท., 2548), 36

ตัวผู้เรียนโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้บริหารสถานศึกษา หรือกระบวนการบริหารจัดการศึกษาเท่านั้น⁴¹

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีสุขภาพ กายสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีทักษะชีวิตในการ เผชิญปัญหาหรือแก้ปัญหาได้ มีนิสัยรักการอ่าน มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร มีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ความสำคัญของมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งทางตรงในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และทางอ้อมในรูปของสมาคมผู้ปกครอง ศิษย์ เก่าหน่วยงานองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งสถานประกอบการต่างๆ สิ่งที่ได้เห็นได้ชัด คือ สถานศึกษาเป็นผู้จัดทำหลักสูตร เพื่อจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ความต้องการและบริบทของท้องถิ่น โดยใช้กรอบหลักสูตรแกนกลาง การที่สถานศึกษามีอิสระในการ บริหารจัดการการศึกษาด้วยตนเอง ย่อมทำให้คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา แตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ได้มาตรฐานเดียวกัน และให้มีการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาที่เป็นสาระเกี่ยวกับอุดมการณ์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ มาตรฐานการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในในเชิงปรัชญา คือ สำคัญต่อการวางรากฐานของการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดความสมดุลในคุณภาพของผู้เรียน สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข สอดคล้องกับความ ต้องการของสังคม ชุมชน และมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นหรือชุมชน เมื่อมองในการปฏิบัติ มาตรฐาน การศึกษามีความสำคัญต่อการวางนโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และมาตรการในการ พัฒนาการจัดการศึกษา ทั้งในปัจจุบันและอนาคตที่สภาพแวดล้อม มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้มาตรฐานการศึกษามีความสำคัญในแง่ของการเป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการ

⁴¹ สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษา, การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่มที่ 2 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554),3.

พยากรณ์คุณภาพที่คาดหวังตามที่ต้องการ ก่อให้เกิดการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวล่วงหน้าได้ หลักการของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต และการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคม บูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และ วัฒนธรรม เป็นการศึกษาดูชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลุกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่า การศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้นแนวคิดของมาตรฐานการศึกษาจึงสอดคล้องกับอุดมการณ์ของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษามีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ปัจจัยนำเข้าได้แก่ ตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมหรือบริบททั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีผู้ปกครอง ชุมชน ครู ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ฉะนั้นมาตรฐานการศึกษาจึงต้องกำหนดให้ครอบคลุมตามองค์ประกอบของการจัดการศึกษา โดยมีแนวคิดที่สำคัญดังนี้

1. **การบูรณาการ** การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มีความเกี่ยวข้องกันทั้งด้านการบริหารการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน สภาพหรือบริบทของชุมชนนั้น ๆ จึงต้องมีการพิจารณาถึงความสอดคล้องขององค์ประกอบเหล่านี้ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ให้มีความเกี่ยวเนื่องกันทั้งมาตรฐานด้านครู ผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น

2. **ความสอดคล้อง** การกำหนดคุณภาพของการจัดการศึกษาหรือผลผลิตจากการศึกษานับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย และการจัดการศึกษาเพื่อมวลมนุษยชนนั้นว่า เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดว่าเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี เก่ง มีสุข ดังนั้นในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาจึงต้องให้มีความสอดคล้องกันในแต่ละระดับตั้งแต่ระดับชาติ หน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบ สถานศึกษาจนถึงท้องถิ่น

3. **การรับผิดชอบร่วมกัน** การจัดการศึกษาหรือการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงต้องให้มีการแสดงความรับผิดชอบร่วมกันทุกส่วน การมีบทบาทหรือการทำงานร่วมกัน เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาสำเร็จลุล่วงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4. **การพัฒนาอย่างยั่งยืน** เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้ โลกและสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การจำกัดของทรัพยากรทำให้ต้องมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรล่วงหน้า ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการจัดการศึกษานั้นสิ่งสำคัญคือทรัพยากรมนุษย์

เพราะเป็นผู้กำหนดแนวทางหรือนโยบายหลัก ดังนั้น มาตรฐานการศึกษาจึงต้องคำนึงถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืน ก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดอย่างมีคุณค่า⁴²

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษามีประโยชน์ต่อสถานศึกษาดังนี้ คือ

1. ช่วยให้สถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมาย และแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
2. สถานศึกษาสามารถวางหลักและแนวทางในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาการจัดการศึกษา
3. สถานศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ การตรวจสอบ การนิเทศ การติดตามและประเมินผล รวมทั้งการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
4. สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา
5. เพื่อเป็นมาตรฐานการศึกษาสำหรับการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาและเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในระยะต่อไป⁴³

มาตรฐานคุณภาพการศึกษาไทย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารปกติ และมีการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี โดยองค์กรอิสระ คือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก หรือ สมศ. อย่างไรก็ตาม สมศ. เป็นเพียงหน่วยจัดการประเมินไม่ใช่หน่วยประเมิน แต่ถ้าจำเป็นก็อาจจะมีการประเมินเพื่อการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกได้และที่สำคัญ สมศ. ไม่ใช่หน่วยพัฒนาการศึกษา เพียงแต่รายงานผลการประเมินให้ต้นสังกัดทราบ ส่วนการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาและต้นสังกัด อย่างไรก็ตามเพื่อให้การประกันคุณภาพและการประเมิน

⁴² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่มที่ 2 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554),4-5.

⁴³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่มที่ 2 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554),10.

คุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างยุติธรรมและน่าเชื่อถือ สมศ. ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ต้องพัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษา อย่างไรก็ตามการดำเนินงานในระยะแรกประสบปัญหาเชิงกระบวนการหลายประการ โดยเฉพาะความล่าช้าในการตั้งสำนักงานมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกหรือ สมศ. กว่าจะได้ตั้งก็เกือบปลายปี 2543 แล้ว แต่ก็ยังนับว่าโชคดีที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติขณะนั้นมองการไกลโดยได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาขึ้นมาชุดหนึ่ง ซึ่งสมศ. ก็ได้ประโยชน์จากมาตรฐานการศึกษาดังกล่าวในการประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรกในช่วงห้าปีที่ผ่านมา

มาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาจัดทำขึ้นมานั้นมีทั้งหมด 27 มาตรฐาน และ 91 ตัวบ่งชี้ และสมศ. ได้เลือกและนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติใช้เป็นมาตรฐานในการประเมินการศึกษาในรอบแรก 14 มาตรฐาน ดังที่ทราบกันดีอยู่แล้ว ต่อมาเมื่อมีคณะกรรมการการศึกษาระดับต่างๆครบตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแล้ว จึงได้มีการจัดทำมาตรฐานการศึกษาระดับต่างๆ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษา⁴⁴

มาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พุทธศักราช 2545 มาตรา 9 (3) กำหนดให้มีการจัดทำมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษานั้น ทางกระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น โดยได้นำมาตรฐานการศึกษาชาติ รวมทั้งจุดหมายหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรเป็นตัวตั้งในการกำหนดมาตรฐาน นอกจากนี้ยังได้นำจุดเน้นในการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) แผนการศึกษาศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. 2549-2559) สารบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 22, 23, 24 และ 26 รวมทั้งนโยบายการศึกษาของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา มาประกอบการพิจารณาในการจัดทำด้วย กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาและการยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยสถานศึกษาจะต้องจัดระบบประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็งเพื่อคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อการรองรับการประกันคุณภาพภายนอกต่อไป อุดมการณ์ของ

⁴⁴ สมาน อัสวภูมิ, เส้นทางสู่คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (อุบลราชธานี : หจก. อุบลกิจ ออฟเซทการพิมพ์, 2550), 15-16.

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนโดยรัฐต้องจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก เพื่อเป็นรากฐานที่พอเพียงสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต รวมทั้งเพื่อการพัฒนาหน้าที่การงาน และการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนตนและส่วนครอบครัว เพื่อสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในอนาคต⁴⁵ โดยมีหลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. หลักการพัฒนาผู้เรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม เป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ใฝ่รู้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ที่พอเพียงต่อการพัฒนางานอาชีพและคุณภาพชีวิตส่วนตน สามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทันและชาญฉลาด และมีความเป็นประชาธิปไตย
2. หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นไทย ให้ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและประเทศชาติ มีความรู้และทักษะพื้นฐานของการประกอบอาชีพสุจริต มีความมุ่งมั่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีลักษณะนิสัยและทัศนคติที่พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมไทยและสังคมโลก
3. หลักแห่งความเสมอภาค คนไทยทั้งปวงต้องมีสิทธิ์เสมอกัน ในกรรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึงเท่าเทียม ควบคู่ไปกับความมีคุณภาพ โดยไม่แบ่งชนชั้นหรือความแตกต่างทางสังคมวัฒนธรรม
4. หลักการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหาร และการจัดการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ ศักดิ์ศรี และตอบสนองความต้องการท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
5. หลักแห่งความสอดคล้อง อุดมการณ์ หลักการ และมาตรฐานในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสอดคล้องระหว่างสาระบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 นโยบายการศึกษาของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา และมาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทั้งหมด 3 ด้าน 12 มาตรฐาน 67 ตัวบ่งชี้

⁴⁵ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, มาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายใน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549), 1.

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้

- 1.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร (ซื่อสัตย์ มีวินัย มุ่งมั่นในการทำงาน อยู่อย่างพอเพียง ใฝ่เรียนรู้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นประชาธิปไตย และมีจิตสาธารณะ)
- 1.2 เห็นคุณค่าในตนเอง เอื้ออาทรผู้อื่น และกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
- 1.3 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่ต่างกัน
- 1.4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- 1.5 มีค่านิยมที่ดีงามตามเอกลักษณ์

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดี และมีสุนทรียภาพ
ตัวบ่งชี้

- 2.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ
- 2.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานกรมอนามัย
- 2.3 สามารถป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ
- 2.4 สามารถหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรค ภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ
- 2.5 มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
- 2.6 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ให้เกียรติผู้อื่น และมองโลกในแง่ดี
- 2.7 เข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการ และสร้างผลงานตามจินตนาการ

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
ตัวบ่งชี้

- 3.1 รู้จักตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และมีทักษะในการฟัง พูด
- 3.2 มีนิสัยรักการอ่าน และสามารถแสวงหาความรู้จากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้
- 3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันและเติมเต็ม เกิดการเรียนรู้ระหว่างกัน
- 3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงานได้

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล
ตัวบ่งชี้

- 4.1 สามารถสรุปความคิดจากเรื่องที้อ่านและฟัง จับประเด็นตามองค์ประกอบของเรื่อง เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่อง และสื่อสาร โดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเองได้
- 4.2 สามารถอธิบายวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาของตนเองอย่างเป็นลำดับขั้นตอน
- 4.3 สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย เลือกตัดสินใจตามเรื่อง/เหตุการณ์โดยเลือกใช้ข้อมูลในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และแก้ปัญหาด้วยความรอบคอบ
- 4.4 มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
ตัวบ่งชี้

- 5.1 สามารถใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสมกับระดับชั้น
- 5.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้
- 5.3 มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดี
ต่ออาชีพสุจริต
ตัวบ่งชี้

- 6.1 มีความสามารถในการจัดการและทำงานจนสำเร็จ
- 6.2 มีความเพียรพยายาม อดทนอดกลั้น ละเอียดรอบคอบในการทำงาน
- 6.3 ทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง
- 6.4 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 6.5 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต

2. มาตรฐานด้านคุณภาพการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 7 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ตัวบ่งชี้

- 7.1 มีหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับท้องถิ่นและแสดงอัตลักษณ์ของสถานศึกษา
- 7.2 มีรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ
- 7.3 มีการสนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนพัฒนาการคิด และได้ลงมือปฏิบัติจริง จนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง
- 7.4 มีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์การ

7.5 มีระบบการนิเทศการสอนและติดตามตรวจสอบการนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ

7.6 มีการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นบูรณาการในการเรียนการสอน
มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย
ตัวบ่งชี้

- 8.1 มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ และครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน
- 8.2 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและและความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน
- 8.3 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษ และความถนัดของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
- 8.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงามตามจุดเน้นของสถานศึกษา
- 8.5 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ และกีฬา/นันทนาการ
- 8.6 มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย
- 8.7 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีจิตอาสา รักชาติ และรักประชาธิปไตย
- 8.8 มีกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

มาตรฐานที่ 9 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตาม
ธรรมชาติ เต็มศักยภาพ
ตัวบ่งชี้

- 9.1 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 9.2 มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน
- 9.3 มีห้องสมุดที่ให้บริการสื่อการเรียนการสอนและให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
- 9.4 มีอาคารเรียนที่มั่นคง มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ พื้นที่พักผ่อน และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพออยู่ในสภาพใช้การได้ดีและปลอดภัย

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ตัวบ่งชี้

- 10.1 มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 10.2 มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 10.3 มีการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 10.4 มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 10.5 มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

10.6 มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

10.7 มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน

10.8 มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ตัวบ่งชี้

11.1 ผู้บริหารแสดงภาวะผู้นำทางวิชาการ สร้างจิตสำนึกวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา บริหารโดยหลักการมีส่วนร่วมและใช้สถานศึกษาเป็นฐาน และสามารถใช้เทคโนโลยีช่วยในการบริหารจัดการ

11.2 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการให้มีครูอย่างเพียงพอและสอนเต็มศักยภาพ

11.3 ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้แน่นในวิชาที่สอน และสนับสนุนให้ครูมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

11.4 ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้ข้อมูลผู้เรียนในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และสามารถใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดการเรียนการสอน

11.5 ครูสามารถออกแบบและจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิต

11.6 ครูมีการสร้างและพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ

11.7 ครูใช้วิธีการวัดและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนที่เหมาะสมและหลากหลายทั้งเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน

11.8 ครูมีความสามารถในการจัดการชั้นเรียน (รวมถึงชั้นเรียนที่มีผู้พิการเรียนร่วม ถ้ามี)

11.9 คณะกรรมการสถานศึกษากำกับดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

11.10 คณะกรรมการสถานศึกษาประสานและสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน แหล่งวิชาการ สถานประกอบการ และองค์กรในท้องถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

3. มาตรฐานด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

12.1 มีการให้บริการทางวิชาการและส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้ปกครอง ครอบครัว กลุ่มบุคคล และหรือองค์กรในชุมชน

12.2 มีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

12.3 มีการจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน⁴⁶

มาตรฐานการศึกษาสำหรับการประเมินการศึกษายก

มาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบสาม

ตามหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่ง ต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และ เสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ซึ่ง สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพ ภายนอกรอบแรก (พ.ศ. 2544 - 2548) และประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553) เสร็จสิ้นไปแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ซึ่ง ยังคงหลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 หมวด 3 ที่ได้ระบุว่าการประกันคุณภาพ ภายนอกให้คำนึงถึงจุดมุ่งหมายและหลักการ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม และโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
3. สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการการศึกษาของ ชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน
4. ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา

⁴⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่มที่ 2 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554), 13-17.

5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ และพัฒนาการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

6. คำนึงถึงความเป็นอิสระ เสรีภาพทางวิชาการ เอกสิทธิ์ ปรชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ทั้งนี้ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 กำหนดให้ สมศ.ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา
2. มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา
3. มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมศ. ได้กำหนดตัวบ่งชี้ จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ ซึ่งครอบคลุมทั้ง 4 มาตรฐานตามที่กฎกระทรวงฯ กำหนด โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่มตัวบ่งชี้ ได้แก่ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม จำนวน 2 ตัวบ่งชี้⁴⁷

ตารางที่ 2 ความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้และมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ

กลุ่มตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้	มาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ
กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน	1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	ผลการจัดการศึกษา
	2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	
	3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	
	4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น	

⁴⁷ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558), ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554) (กรุงเทพฯ : บริษัทออฟเซท พลัส จำกัด, 2555), บทนำ

	5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	
	6. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตารางที่ 2 ความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้และมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ (ต่อ)

กลุ่มตัวบ่งชี้	ตัวบ่งชี้	มาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ
กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน	7.ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	การบริหารจัดการศึกษา
	8.พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด	การประกันคุณภาพภายใน
กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์	9.ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	ผลการจัดการศึกษา
	10.ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	
กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม	11.ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	ผลการจัดการศึกษา
	12.ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	การบริหารจัดการศึกษา

ที่มา : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558), ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับ สถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554)** (กรุงเทพฯ : บริษัทออฟเซท พลัส จำกัด, 2555), 16-17.

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา โดยกำหนดตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์และผลกระทบได้ดี และมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน

กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิต ตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมถึงความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด

กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อร่วมกันชี้แนะ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบายของรัฐ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความเป็นผู้นำสังคม อาทิ การรักชาติ การบำรุงศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์ การส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติเป็นแบบอย่าง การสร้างสังคมสันติสุขและความปรองดอง การส่งเสริมความร่วมมือในกรอบประชาคมอาเซียน การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม พลังงาน เศรษฐกิจ สุขภาพ ค่านิยม จิตสาธารณะ และความประหยัด รวมทั้งการแก้ปัญหาสังคม อาทิ ความขัดแย้ง อุบัติภัย และสิ่งเสพติด เป็นต้น

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานมีความสอดคล้องกับมาตรฐานตามกฎกระทรวงฯ โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานและตัวบ่งชี้ต่างๆ ในลักษณะห่วงโซ่แห่งคุณภาพ ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานและตัวบ่งชี้ต่างๆ ในลักษณะห่วงโซ่แห่งคุณภาพ
ที่มา : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558), ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับ สถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554)** (กรุงเทพฯ : บริษัทออฟเซท พลัส จำกัด, 2555), 16-17.

มาตรฐานว่าด้วยผลการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ประเมินมาตรฐานนี้ด้วยตัวบ่งชี้ พื้นฐาน 5 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ข้อบ่งชี้ 2 และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม 1 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน

1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ข้อบ่งชี้

1. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา
2. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม

ผลการดำเนินการโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ระบุว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง โดยหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้

เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ประเมินมาตรฐานนี้ด้วย ตัวบ่งชี้พื้นฐาน 1 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม 1 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน

ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม

ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษา

มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 ระบุว่า “จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกสถานการณ์” การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ประเมินมาตรฐานนี้ด้วย ตัวบ่งชี้พื้นฐาน 1 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน

ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 48 ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ประเมินมาตรฐานนี้ด้วย ตัวบ่งชี้พื้นฐาน 1 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้พื้นฐาน

พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด⁴⁸

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน

มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน

ผู้เรียนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีทักษะชีวิตในการเผชิญปัญหาหรือแก้ปัญหาได้ มีนิสัยรักการอ่าน มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร มีทักษะในการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดี และมีสุนทรียภาพ

1. มีสุนทรีย์ในการดูแลสุขภาพ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ
2. มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
3. สามารถป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษหลักเสี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ
4. เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
5. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ให้เกียรติผู้อื่น
6. สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการ และสร้างผลงานตามจินตนาการ

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

1. มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร
2. เอื้ออาทรผู้อื่น และกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
3. ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่ต่างกัน
4. ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1. รู้จักตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และมีทักษะในการอ่านฟัง ดู ฟุด และเขียน

⁴⁸ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554)** (กรุงเทพฯ : บริษัทออฟเซ็ท พลัส จำกัด, 2555), 6-7.

2. มีนิสัยรักการอ่าน และสามารถแสวงหาความรู้จากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว
 3. เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน
 4. ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงานได้
- มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล

1. สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง ดู และสื่อสาร โดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเองได้

2. นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตน
3. กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ
4. มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์
2. ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์
3. ผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์
4. ผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ย มีพัฒนาการที่ดีขึ้นกว่าเดิม

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

1. วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ
2. ทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง
3. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
4. มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ

ตารางที่ 3 มาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผู้เรียนเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

มาตรฐานฯ สพม.1
<p>มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีสุขภาพกายที่ดี</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีสุขภาพจิตที่ดี</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีสุขนิสัยที่ดี</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยง</p>

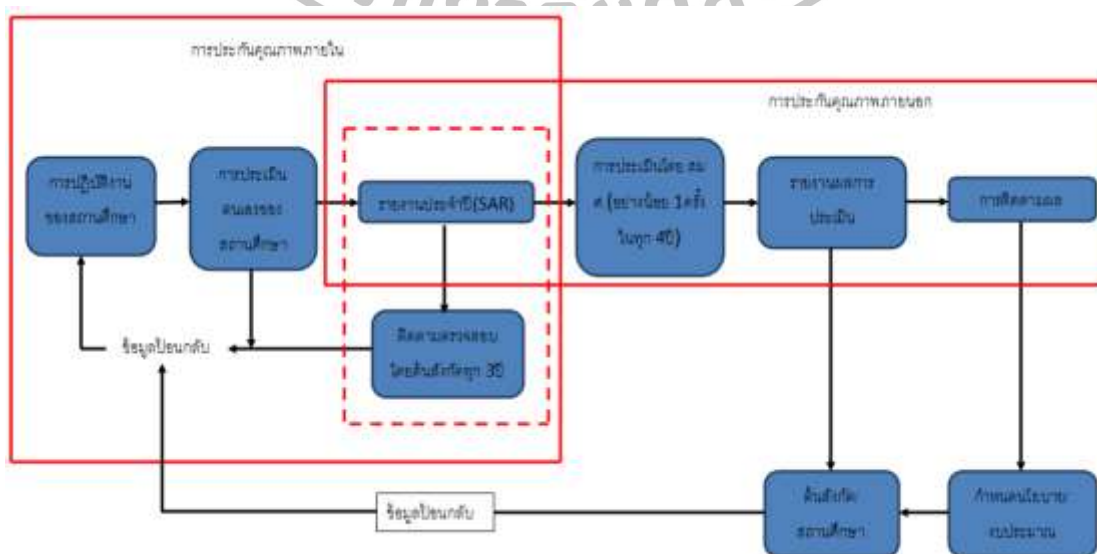
ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 มีสุนทรียภาพที่ดี
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีความเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่เป็นศิษย์ที่ดีของครูและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 เป็นคนดีและปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนา ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ
ตารางที่ 3 มาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผู้เรียนเพื่อการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 (ต่อ)
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีนิสัยรักการอ่าน ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 มีความสามารถในการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 มีความสามารถในการแก้ปัญหา ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 ผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-NET) ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตัวบ่งชี้ที่ 5.5 ผลการทดสอบความสามารถในการใช้เหตุผล
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ สุจริต ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 มีความสามารถในการวางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 มีความสามารถทำงานเป็นทีม ตัวบ่งชี้ที่ 6.3 มีความรู้ความสามารถและเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1, “มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1,” กลุ่มส่งเสริมพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา, 9-10.

ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

ตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง” ในขณะที่มาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันระบุถึงการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ว่า “ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา” จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ด้วยเหตุนี้ระบบการประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือผลลัพธ์ ซึ่งต่างจากการประเมินคุณภาพภายนอกที่เน้นการประเมินผลการจัดการศึกษาดังนั้นความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็นได้แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงตามแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภูมิที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก จากแผนภาพที่ 4 จะเห็นว่า เมื่อสถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้ว จำเป็นต้องจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นผลจากการประกันคุณภาพภายในหรือเรียกว่า รายงานการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เอกสารดังกล่าวจะเป็นเอกสารเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบโดยหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ. ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่มีความลุ่มลึก สะท้อนภาพที่แท้จริงของสถานศึกษาในทุกองค์ประกอบคุณภาพ⁴⁹

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย ท้องที่เขตปกครองกรุงเทพมหานคร จำนวน 23 เขต ได้แก่ เขตพญาไท บางซื่อ ดุสิต สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน พุ่งครุ พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย บางแค บางขุนเทียน บางบอน ราชบุรีบูรณะ จอมทอง คลองสาน ธนบุรี ภาษีเจริญ ตลิ่งชัน ทวีวัฒนา บางพลัด บางกอกน้อย บางกอกใหญ่และหนองแขม โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ที่อาคารหอประชุมพญาไท ถนนศรีอยุธยาซอย 5 เขตราชเทวี และโรงเรียนชัยฉิมพลีวิทยาคม เขตภาษีเจริญ แบ่งกลุ่มโรงเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เตรียมอุดมศึกษา สายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์ สวนกุหลาบวิทยาลัย วัดสังเวช วัดสระเกศ วัดราชบพิธ เบญจมราชาลัยในพระบรมราชินูปถัมภ์ มัธยมศึกษา วัดเทพศิรินทร์ และไตรมิตรวิทยาลัย

กลุ่มที่ 2 สามเสนวิทยาลัย สตรีวิทยา ศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ สันติราษฎร์วิทยาลัย มัธยมศึกษา วัดมกุฏกษัตริย์ โยธินบูรณะ ราชันนทาทจารย์ (สามเสนวิทยาลัย 2) ราชวินิตมัธยม วัดน้อยนพคุณ วัดบวรนิเวศ วัดราชาธิวาส มัธยมวัดเบญจมบพิตร สุวรรณสุทธารามวิทยา และศิลาจารย์พิพัฒน์

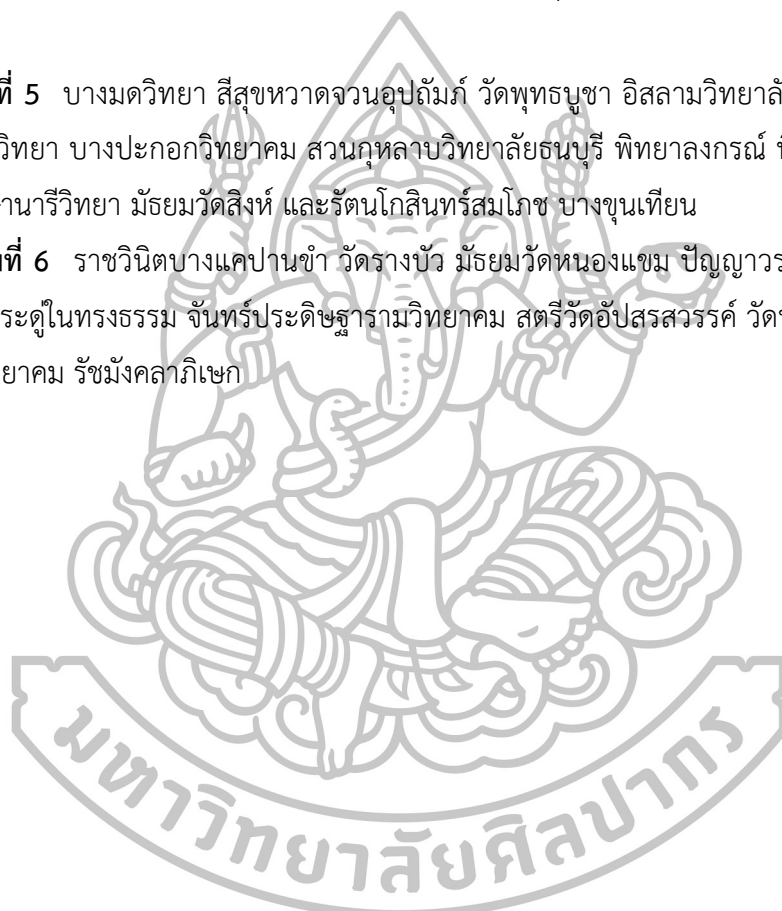
⁴⁹ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554)** (กรุงเทพฯ : บริษัทออฟเซ็ท พลัส จำกัด, 2555), 8-9

กลุ่มที่ 3 มัธยมวัดนายโรง วิมุตยารามพิทยากร มัธยมวัดดุสิตาราม สตรีวัดระฆัง วัดบรมมงคล สุวรรณารามวิทยาคม อุบลรัตน์ราชกัญญาราชวิทยาลัย กรุงเทพฯ สวนอนันต์ ฤทธิณรงค์รอน ชีโนรสวิทยาลัย และทวีธาภิเศก

กลุ่มที่ 4 มหรรณพาราม ที่ปึงกรวิทยาพัฒนา (ทวีวัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์ ที่ปึงกรวิทยาพัฒนา (วัดน้อยใน) ในพระราชูปถัมภ์ สุวรรณพลับพลาพิทยาคม นวมินทรราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล โปธิสารพิทยากร มัธยมวัดดาวคะนอง วัดอินทาราม ธนบุรีวรเทพีพาลาร์ักษ์ วัดราชโอรส และศึกษานารี

กลุ่มที่ 5 บางมดวิทยา สีสุขหวาดจวนอุปถัมภ์ วัดพุทธบูชา อิสลามวิทยาลัย แห่งประเทศไทย แจงร้อนวิทยา บางปะกอกวิทยาคม สวนกุหลาบวิทยาลัยธนบุรี พทยาลงกรณ์ พทยาคม ทวีธาภิเศก 2 ศึกษานารีวิทยา มัธยมวัดสิงห์ และรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน

กลุ่มที่ 6 ราชวินิตบางแคปานขำ วัดรางบัว มัธยมวัดหนองแขม ปัญญาวรรคุณ ไชยฉิมพลี วิทยาคม วัดประดู่ในทรงธรรม จันทรประดิษฐารามวิทยาคม สตรีวัดอัปสรสวรรค์ วัดนवलนรดิศ และนवलนรดิศ วิทยาคม รัชมังกลาภิเศก

ตารางที่ 4 จำนวนโรงเรียน ครู นักเรียน ปีการศึกษา 2557 จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน

กลุ่มโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน
1	10	881	19,747
2	14	1,390	25,740
3	11	835	15,367
4	11	918	19,500
5	11	933	22,123
6	10	863	17,067
รวม	67	5,820	119,544

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1, รายงานผลการดำเนินงานกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ปีงบประมาณ 2555 (กรุงเทพฯ : กลุ่มนโยบายและแผน, 2555)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

ศรีเวียง พันทะมนต์ ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการราชการของข้าราชการครู โรงเรียนคชเผือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของข้าราชการครูโรงเรียนคชเผือกอนุสรณ์ในภาพรวมมีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นขั้นตอนการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ขั้นตอน โดยเรียงระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่ ขั้นตอนที่ 2 ขึ้นวางแผน รองลงมาเป็นขั้นตอนที่ 1 ขึ้นก่อนวางแผน ขั้นที่ 4 ขึ้นประเมินผล และขั้นตอนที่ 3 ขึ้นนำแผนไปปฏิบัติ⁵⁰

สมใจ ศรีเอี่ยม ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁵¹

⁵⁰ ศรีเวียง พันทะมนต์, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการราชการของข้าราชการครูโรงเรียนคชเผือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร” (ภาคนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2549), 75.

⁵¹ สมใจ ศรีเอี่ยม, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559), 110.

วีรยุทธ แสงสิริวัฒน์ ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความยึดมั่นผูกพัน ด้านการไว้วางใจกัน ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน และด้านการตั้งเป้าหมายร่วมกัน 2) ประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการรักษาแบบแผนวัฒนธรรม ด้านความสามารถในการปรับตัว ด้านความสามารถในการบูรณาการ และด้านความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โดยภาพรวมส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ด้านความสามารถในการบูรณาการ⁵²

อำนวยการ พงษ์เสื่อ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากบุคคลภายนอก ตามความคิดเห็น ของข้าราชการครู ที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบดังนี้ 1. บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่ 1 กำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนาของสถานศึกษา และด้านที่ 6 ส่งเสริมให้การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพอยู่ระดับปานกลาง 2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามตัวแปรตำแหน่งของข้าราชการครูและขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทั้งตัวแปรตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนไม่แตกต่างกัน⁵³

ภัทรภรณ์ นันทวงศ์ ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครลำปาง มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ

⁵² วีรยุทธ แสงสิริวัฒน์ “การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลต่อศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550), 80.

⁵³ อำนวยการ พงษ์เสื่อ, “บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากบุคคลภายนอก ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร), 2549, 72.

ผู้ปกครองนักเรียนสังกัดเทศบาลนครลำปาง และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามสภาพทั่วไปและภูมิภาค หลัง ในการวิจัย พบว่า 1. ผู้ปกครองที่เป็นเพศชาย และเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านต่างๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ผู้ปกครองที่วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁵⁴

วรพันธ์ พลเดช ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านบริหารวิชาการ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้นักเรียน อ่านคล่อง เขียนคล่อง ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ทันสมัยให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ด้านการบริหารงบประมาณ ควรมีการระดมทรัพยากรจากส่วนต่าง ๆ ให้มากขึ้น ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้านงานบุคลากร ควรสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร และการจัดสรรบุคลากร ให้ตรงกับความต้องการ และปฏิบัติหน้าที่ที่สนับสนุนงานอื่น ๆ เพิ่มเติมด้านการบริหารทั่วไป ควรส่งเสริม และสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย และส่งเสริมอำนวยความสะดวก ในการบริหารจัดการศึกษาที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้⁵⁵

วิกุล พรหมโสภิต ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 และเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ดังกล่าว พบว่าการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการด้านการบริหารจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการ จำแนกตามระดับช่วงชั้นการจัดการเรียนการสอน และขนาดของโรงเรียน ตามภาระงาน 4 ด้าน โดยรวมไม่แตกต่างกันและประการสุดท้าย คณะกรรมการให้ความคิดเห็น และ

⁵⁴ ภัทรภรณ์ นันทวงศ์, “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครลำปาง”, ปริญญาานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร), 2549, 56.

⁵⁵ วรพันธ์ พลเดช, “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์), 2550, 66.

ข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมการเรียนการสอนด้านวิชาชีพในโรงเรียน ควรจัดประชุมอบรม หรือ สัมมนาคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่

ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณ และควรส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในโอกาสต่าง ๆ⁵⁶

กัญนิภา บำรุงนา ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ งานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานส่งเสริมวิชาการ งานวัดผลและประเมินผลการเรียน งานกลุ่มประสบการณ์/สระการเรียนรู้ และงานธุรการทางวิชาการ 2) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มาตรฐานด้านปัจจัยขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มาตรฐานด้านปัจจัยมาตรฐานด้านการผลิต มาตรฐานด้านกระบวนการ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญ.05⁵⁷

ดาวเรือง กินาวงศ์ ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ในการกระจายอำนาจผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานที่ปฏิบัติได้ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ แต่งตั้งคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ร่วมมือกับทุกฝ่ายทำแผนกลยุทธ์กระจายอำนาจการบริหารให้แก่ครูสายชั้นและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สำหรับการมีส่วนร่วม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า แต่ละฝ่ายงานมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนะและโครงการร่วมกัน วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยในการจัดทำแผน

⁵⁶ วิกุล พรหมโสภากา, “การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตมหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์), 2553, 74.

⁵⁷ กัญนิภา บำรุงนา, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี” (งานนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2552), 81-82.

กลยุทธ์ มีการประชุมสร้างความเข้าใจทุกสัปดาห์ และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้อีก มีการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนและส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ ส่วนการบริหารตนเอง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า เป็นโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นโรงเรียนแกนนำการใช้หลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 มีหลักสูตรสถานศึกษา มีการประกันคุณภาพการศึกษา และกำหนดมาตรฐานตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา บริหารจัดการงบประมาณการเงินของโรงเรียนตามระเบียบ ให้บริการสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและวัดผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย สำหรับการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ได้ร่วมกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอกับความต้องการของครูร่วมกับชุมชน วางแผนการบริหารงบประมาณและให้ชุมชนได้เสนอแนวทางในการพัฒนางาน รวมทั้งมีอิสระในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ได้วิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ มีคณะกรรมการตรวจสอบดูแลด้านอาคารสถานที่ แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลมีระบบการใช้งบประมาณที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะปฏิบัติงานจัดทำสรุปรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน⁵⁸

สมโภชน์ ศรีเมือง ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเขต 1 ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน และตำแหน่งการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁵⁹

อรัญญา นิทะรัมย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัด

⁵⁸ ดาวเรือง กินาวงศ์, “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่” (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553), 75-76.

⁵⁹ สมโภชน์ ศรีเมือง, “การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2553), 80-84.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า มาตรฐานที่ 16 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ มาตรฐานที่ 14 และมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มาตรฐานที่ 13 2) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมและรายมาตรฐานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย 3) แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 คือ โรงเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียน ควรมีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค และโอกาส (SWOT) ของโรงเรียน วางระบบดำเนินการแบบ PDCA อย่างต่อเนื่อง มีการวางแผนและมอบหมายงานให้ชัดเจน ส่งเสริมระบบการทำงานเป็นทีม กระตุ้นส่งเสริมบุคลากรให้รู้และเข้าใจระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงาน มีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในทุกส่วนของโรงเรียน⁶⁰

สุชาติ เสนาสี ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด ทั้ง 3 ด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านรายงาน ทั้ง 3 ด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ทักษะการ

⁶⁰ อรรถยุภา นิทะรัมย์, “การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2553), 91-92.

บริหารกับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = 0.81$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶¹

อัญชลี ประกายเกียรติ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของบัลตริจเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล เมื่อเทียบเคียงกับข้อกำหนดเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของบัลตริจ มีระดับการปฏิบัติตามองค์ประกอบคุณภาพรายองค์ประกอบ อยู่ในระดับมากในทุกองค์ประกอบ 2) ระบบการบริหารคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของบัลตริจเป็นฐาน ที่พัฒนาขึ้นคือ “ระบบการบริหารคุณภาพเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” มีสาระสำคัญ 8 ประการ 1) หลักการของระบบการบริหารคุณภาพ 2) แนวคิดและค่านิยมหลักของระบบการบริหารคุณภาพ 3) วัตถุประสงค์ของระบบการบริหารคุณภาพ 4) โครงสร้างการบริหารระบบการบริหารคุณภาพ 5) เกณฑ์คุณภาพของระบบการบริหารคุณภาพ 6) แนวทางการดำเนินงานของระบบการบริหารคุณภาพ 7) การให้คะแนนของระบบการบริหารคุณภาพ 8) การประเมินและการจัดทำรายงานประเมินตนเอง⁶²

ธวัชชัย ไชยพุดม ได้ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมตัดสินใจของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปอทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัย 1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าการมีส่วนร่วมของครูด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก และด้านการบริหารบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตัดสินใจของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปอทอง สังกัด

⁶¹ สุชาติ เสนาสี, “ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2553), บทคัดย่อ.

⁶² อัญชลี ประกายเกียรติ, “การพัฒนากระบวนการบริหารคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของบัลตริจเป็นฐาน” (วิทยานิพนธ์ดุขุฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), บทคัดย่อ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตัดสินใจของครูในการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงานพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) เปรียบเทียบการมี ส่วนร่วมตัดสินใจของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ .5⁶³

ชูไวดา มะแซ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับ กระบวนการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา โดยรวมผลทราบบว่าอยู่ในระดับมาก หากพิจารณา เป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านเทคนิควิธี ด้านความคิดรวบยอด และด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลทราบบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ 2) ระดับกระบวนการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา โดยรวมผลทราบบว่าอยู่ในระดับมาก หาก พิจารณาเป็นรายขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการดำเนินงานปฏิบัติงาน ขั้นการ ปรับปรุงแก้ไข และขั้นการประเมินผล ผลทราบบว่าทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมากตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความคิดรวบยอด ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านเทคนิควิธี กับกระบวนการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้ง 4 ขั้นตอน คือขั้น การวางแผน ขั้นการดำเนินการปฏิบัติงาน ขั้นการประเมินผล และขั้นการปรับปรุงแก้ไข ของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา โดยรวมผลทราบบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶⁴

⁶³ ธวัชชัย ไชยพุด, “การมีส่วนร่วมตัดสินใจของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2554), 65-67.

⁶⁴ ชูไวดา มะแซ, “ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับกระบวนการปฏิบัติงานการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา” (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ยะลา, 2554), บทคัดย่อ.

เอกสิทธิ์ ชนินทรภูมิ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะครูกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะครูของโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตได้ดังนี้ 1. ด้านสมรรถนะหลัก 2. ด้านสมรรถนะประจำสายงาน 2) การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตจังหวัดนครปฐมโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตได้ดังนี้ 1. มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 2. มาตรฐานด้านการส่งเสริม 3. มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 4. มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา และ 5. มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 3) สมรรถนะกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶⁵

ปาณิสรา สิงหนงษ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 1 จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติกับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) การบริหารตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05⁶⁶

อารีย์รัตน์ อภัยรัตน์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานสากลเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติเพื่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมาตรฐานสากลเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารเพศชายมีระดับความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารเพศหญิง และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน 3) ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารที่มีระดับการศึกษา

⁶⁵ เอกสิทธิ์ ชนินทรภูมิ, “สมรรถนะครูกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 107-109

⁶⁶ ปาณิสรา สิงหนงษ์, “การบริหารตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2555), บทคัดย่อ.

ปริญญาตรี และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผู้บริหารที่มีระดับประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶⁷

สุภาพร ภิรมย์เมือง ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดทำกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม และด้านการประเมินผลการควบคุม 2) คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านอัตลักษณ์ของโรงเรียน ด้านมาตรการส่งเสริม ด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และด้านคุณภาพผู้เรียน 3) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงและเป็นในลักษณะคล้อยตาม⁶⁸

เก่งกาจ คิ้วเจริญ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ขวัญของบุคลากรกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ขวัญของบุคลากร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การเห็นพ้องกับเป้าหมาย ความร่วมมือในการกำหนดนโยบาย ความเชื่อมั่นและการนับถือในตัวผู้บริหาร ความสัมพันธ์กับชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์อันดีในหมู่ผู้ปฏิบัติงาน การได้ใช้ความสามารถให้เป็นประโยชน์ และความรู้สึกถึงความสำเร็จ ปัญหาส่วนตัวของครู ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สุขภาพทางกายและจิตใจ 2) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

⁶⁷ อารีย์รัตน์ อภัยรัตน์, “ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมาตรฐานสากลเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2556), บทคัดย่อ.

⁶⁸ สุภาพร ภิรมย์เมือง, “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3,” วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปี 4 : 171.

อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จัดระบบบริหารและสารสนเทศ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 3) ขวัญของบุคลากรกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงโดยภาพรวม ($r_{xy} = .733$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน⁶⁹

พิมพ์รักษ์ สามคุ้มพิมพ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁷⁰

งานวิจัยต่างประเทศ

ออสโตรฟ (Ostrove) ได้ศึกษาการปฏิบัติการฝึกอบรมเป็นทีมงานแบบสหวิทยาการของผู้อำนวยความสะดวก เพื่อพัฒนาความเข้าใจให้มากขึ้นเกี่ยวกับประโยชน์ของแนวคิดจำเพาะเกี่ยวกับทีมงานเนื่องจากมีผลกระทบต่อความสะดวกของทีมงานที่มีประสิทธิผลในสภาพแวดล้อมการดูแลสุขภาพ และเพื่อให้โอกาสแก่ผู้วิจัยได้พัฒนาเทคนิคการคิดเชิงสะท้อนในเชิงลึกที่จะปรับปรุงความสามารถของผู้วิจัยเองในฐานะผู้ให้ความสะดวกของทีมงาน ในสภาพแวดล้อม การดูแลสุขภาพ การ

⁶⁹ เก่งกาจ คิ้วเจริญ, “ขวัญของบุคลากรกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1,” วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปี 4 : 17.

⁷⁰ พิมพ์รักษ์ สามคุ้มพิมพ์, “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1,” วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปี 4 : 141.

ฝึกอบรมในโรงฝึกงานใช้เวลา 2 วัน วิธีการฝึกงานได้แก่ การจัดส่ง โรงฝึกงานที่มี 8 หัวข้อเกี่ยวกับทีมงาน แต่ละหัวข้อมาเสนอโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ซึ่งได้แก่ การบรรยายสั้นๆ การสำรวจที่ดำเนินการด้วยตนเองและแบบสอบถาม รวมทั้งแบบฝึกหัดเชิงปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้เกมแบบร่วมมือกัน เน้นความคิดที่ว่าแต่ละบุคคลสามารถเรียนรู้ที่จะมีส่วนร่วมในทีมงานได้ผลการฝึกอบรมคือการพัฒนาและการจัดส่งโรงฝึก การฝึกอบรมเป็นทีม แบบสหวิทยาการ จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับการพัฒนาทีมงาน พบว่า ประสิทธิภาพของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดที่สุดกับทีมงาน ในด้านผู้บริหารความแตกต่างในเรื่องเงินเดือน เวลาที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพในสถาบันของตนส่งผลถึงความพึงพอใจในงาน จากการศึกษาพบว่า มีหลายวิธีที่จะจัดการความขัดแย้งภายในทีม ตั้งแต่กลยุทธ์เข้าแทรกแซงไปจนถึงกลยุทธ์แบบร่วมมือกัน การใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร สามารถนำมาช่วยลดความขัดแย้งในทีมได้เช่นกัน แต่ก็อาจเพิ่มความขัดแย้งนั้นได้ด้วยโดยการทำให้เกิดความไม่ชัดเจนของการติดต่อสื่อสาร โดยไม่ใช้ภาษาพูดแต่มุ่งใช้เทคโนโลยีเป็นหลัก สำหรับการฝึกอบรมเป็นทีมงานแบบสหวิทยาการสามารถบูรณาการการศึกษาที่มีมาก่อนและประสบการณ์ในการทำงานเข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถของสมาชิก⁷¹

สคริปเนอร์และคณะ (Scribner and others) ศึกษาเรื่องทีมของครูและการกระจายความสัมพันธ์ พบว่ามีปัจจัย 3 ประการ ที่ส่งผลต่อความร่วมมือกันภายในทีมเมื่ออาชีพ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ อีสรภาพและรูปแบบในการอภิปราย วัตถุประสงค์และอีสรภาพเปรียบเสมือนเงื่อนไขขององค์การ รูปแบบการอภิปรายของทีมเป็นคุณลักษณะของการปฏิสัมพันธ์กันของสมาชิกในทีม ซึ่งวัตถุประสงค์และอีสรภาพที่เกิดขึ้นภายในทีมของครูมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมของสมาชิกในองค์การ⁷²

เอลเลียท (Elliont) ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการกระจายอำนาจในโรงเรียน เพื่อกำหนดคุณภาพของโรงเรียน จุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ครู และอาจารย์กับการรับรู้ของครูใหญ่เกี่ยวกับความร่วมมือกันและการตัดสินใจร่วมกันในการปฏิบัติงาน เพื่อคุณภาพโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การเพิ่มความร่วมมือและการตัดสินใจร่วมกันในการปฏิบัติงาน เพื่อคุณภาพของโรงเรียนและเสนอแนะองค์ประกอบในการจัด

⁷¹Faye E. Ostrove, "Facilitators' Interdisciplinary Teamwork Training Workshop," *Masters Abstract International*. 44.3 : unpagued.

⁷²Jay Paredes Scribner and Others, *Teacher Teams and Distributed Leadership : A Study of Group Discourse and Collaboration*, accessed 25 June 2015, available from : <http://eaq.sagepub.com/content/43/1/67.abstract>.

โครงสร้างและการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะประกอบด้วย การวางแผนล่วงหน้า การวัดผล การได้รับความสนับสนุนช่วยเหลือ การนำความร่วมมือและการกระจายอำนาจในโรงเรียนไปใช้⁷³

เอมเมอร์ริก และเบนนิคมีเจอร์ (Emmerik and Brennikmeijer) ศึกษาความคล้ายคลึงกันของระดับความสัมพันธ์และการรวมกลุ่มทางสังคม (ประสิทธิผลของทีม, ผลการปฏิบัติงานของทีม และความพึงพอใจของทีม) โดยทดสอบสมมติฐานจากระดับครุมัธยมศึกษา จำนวน 420 คน ใน 57 ทีม ซึ่งทีมที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนี้เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างครูที่ปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน จากการวิเคราะห์ในความสัมพันธ์หลายระดับ พบว่า ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกันมีความสำคัญต่อหน้าที่ของทีม ความสัมพันธ์ระหว่างกันจะช่วยลดผลกระทบทางสังคมของกลุ่ม การที่สมาชิกแน่นแฟ้นกันจึงเป็นเสมือนหน้าที่ของทีม⁷⁴

ลอร์เลอร์ (Lawler) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างองค์กรที่มีผลการปฏิบัติงานสูง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและองค์กรเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงาน การรวมกันเป็นองค์กรไม่ยืนยาวเพียงพอที่จะให้ความมั่นคงในงานและสายอาชีพ ความสัมพันธ์ใหม่ๆ จำเป็นต้องมีการพัฒนารางวัลสำหรับการปฏิบัติงาน และทักษะในการสร้างให้องค์กรมีประสิทธิผล⁷⁵

ลู, เซียนเจ้า และหมิงเสี่ยว (Lau, Xiande Zhao and Ming Xiao) ได้ทำการประเมินผลการบริหารจัดการระบบคุณภาพในจีนโดยใช้เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (Malcolm Baldrige National Quality Award : MBNQA) ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สถานประกอบการที่มีการปฏิบัติเรื่องการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวมอย่างเคร่งครัดนั้น จะมีการปฏิบัติงานที่เหนือกว่าในเรื่องการนำองค์กร, การวางแผนเชิงกลยุทธ์, การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด, การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้, การมุ่งเน้นบุคลากร, การมุ่งเน้นการปฏิบัติการ และผลลัพธ์ในการดำเนินธุรกิจ ผลการสำรวจยังแสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ในจีนยังขาดความเข้าใจในด้านการวางแผนการบริหารจัดการระบบคุณภาพ แม้ว่าพวกเขาจะอ้างว่าบริษัทมีการควบคุมคุณภาพอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ความเคลื่อนไหวในด้านการควบคุมคุณภาพในจีน นั่นคือ ผู้จัดการด้านควบคุมคุณภาพและ

⁷³ D.C. Elliont, **Collaborative, decentralized management and perceptions of quality schooling outcome**, Dissertation Abstracts Internationnal 52,10(1994) : 3468-A.

⁷⁴ Hetty Van Emmerik and Veerie Brennikmeijer, **Deep – level Similarity and Group Social Capital : Associations With Team Functioning**, accessed 25 June 2015, available from : <http://sgr.sagepub.com/content/40/6/650.abstract>

⁷⁵ Edward E Lawler III, **Creating high performance organizations**, accessed October 20, 2015, abstract from <http://apj.Sagepub.com/content/43/1/10>. abstract

ผู้เชี่ยวชาญต่างๆได้ร่วมกันมีบทบาทในการส่งเสริมการนำแนวคิดของการวางแผนและปฏิบัติการบริหารจัดการระบบคุณภาพให้มีความร่วมสมัยมากขึ้น⁷⁶

พริบุตอคและคัทเชลล์ (Prybutok and Cutshall) ได้ทำการศึกษาเรื่องรางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกาโดยมีการนำองค์กรเป็นหลัก ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาองค์กรโดยมีเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นพื้นฐานนั้น แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการนำองค์กรของผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่นๆ ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกา⁷⁷

ดาวิสและสเตดิง (Davis and Stading) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความเชื่อมโยงของการปฏิบัติงานโดยใช้เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการเพื่อความมั่นคงในทางการเงินของบริษัทเป็นสิ่งที่ผู้จัดการพิจารณาและมีความหวังที่จะนำไปพัฒนาให้มีระดับที่สูงขึ้นมากกว่าการมุ่งหวังผลกำไร⁷⁸

บาตริและคณะ (Badri and others) ได้ทำการศึกษาโครงสร้างการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศด้านการศึกษาตามเกณฑ์ของรางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกา : การทดสอบเชิงประจักษ์เพื่อศึกษาแบบเกณฑ์การวัดที่ครอบคลุมการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศด้านการศึกษาตามเกณฑ์ของรางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า การนำองค์กรจะเป็นตัวขับเคลื่อนองค์ประกอบทั้งหมดของระบบบัลดิทจ์ (Baldrige) ซึ่งหมายรวมถึง การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การวางแผนยุทธศาสตร์ การมุ่งเน้นบุคลากร และกระบวนการปฏิบัติการ องค์ประกอบทั้งหมดของระบบ

⁷⁶ R.S.M.Lau, Xiande Zhao and Ming Xiao, *Assessing quality management in China with MBNQA criteria*, accessed February 14, 2015, abstract from <http://www.emeraldinsight.com/0265-671X.htm>

⁷⁷ Victor Prybutok and Robert Cutshall, *Malcolm Baldrige National Quality Award leadership model*, accessed February 14, 2015, abstract from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0263-5577&volume=104&issue=7&articleid=850218&show=abstract>

⁷⁸ Robert A. Davis and Gary L. Stading, *Linking firm performance to the Malcolm Baldrige National Quality Award implementation effort using multiattribute utility theory*, accessed February 14, 2015, abstract from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0307-4358&volume=31&issue=3&articleid=1463218&show=abstract>

บัลดริจ (Baldrige) มีความเชื่อมโยงกับผลผลิตขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในส่วนของการมุ่งเน้นผู้เรียนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความต้องการของตลาด⁷⁹

ซีและคณะ (Xie and others) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบรางวัลคุณภาพแห่งชาติ 9 ประเทศ พบว่า ความแตกต่างของเกณฑ์ในแต่ละเรื่องขึ้นอยู่กับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศว่าอยู่ในระดับใด บริษัทระดับชาติหลายบริษัทที่มีบริษัทสาขาอยู่นอกประเทศต้องประยุกต์ดัดแปลงวิธีการปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติในประเทศนั้นๆ ซึ่งหลายๆประเทศจะได้รับประโยชน์จากการเปรียบเทียบข้อมูล⁸⁰

โทนิแดนเดล, แบริดดีและฟลินเนอร์ (Tonidandel, Braddy and Fleenor) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารที่สามารถคาดการณ์ได้ถึงความสำเร็จ ผลการวิจัยรายงานว่า สิ่งสำคัญที่จะแสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพของผู้จัดการนั้นคือ ทักษะทางด้านมนุษยศาสตร์ มีความสำคัญมากกว่าทักษะทางด้านเทคนิคและพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกองค์กร ในขณะที่ทักษะการบริหารงานมีความสำคัญมากที่สุด ส่วนเพศไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับทักษะและประสิทธิภาพ แต่ขนาดขององค์กรมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับทักษะและประสิทธิภาพ⁸¹

เพอร์สัน (Person) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการรับรู้ประสิทธิภาพของสถาบันของวิทยาลัยชุมชนในนอร์ทแคโรไลนา โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร คณะครูและเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัยพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กัน

⁷⁹ Masood Abdulla Badri and others, **The Baldrige Education Criteria for Performance Excellence Framework Empirical test and validation**, accessed February 14, 2015, abstract from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0265-671X&volume=23&issue=9&articleid=1575558&show=abstract>.

⁸⁰ M. Xie and others, **A comparative study of nine national quality awards**, accessed February 14, 2015, abstract from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0954-478X&volume=10&issue=1&articleid=841824&show=abstract>.

⁸¹ Scott Tonidandel, Phillip W. Braddy and John W. Fleenor, **Relative importance of managerial skills for predicting effectiveness**, accessed February 14, 2015, abstract from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0268-3946&volume=27&issue=6&articleid=17047850&show=abstract>.

อย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิผลและพบว่า ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่มีผลต่อการรับรู้ประสิทธิผลของมหาวิทยาลัย⁸²

ชโมคเคอร์ (Schmoker) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่สำคัญที่นำไปสู่การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ผลงานวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการขับเคลื่อนการปรับปรุงคุณภาพ ได้แก่ การเน้นการทำงานเป็นทีม การวางเป้าหมายชัดเจน ใช้ข้อมูลในการปฏิบัติงาน ซึ่งในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจะช่วยปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน⁸³

โอเบิร์น (O'Brien) ศึกษาวิจัยเรื่องความร่วมมือกันตัดสินใจด้านการศึกษาของผู้ปกครอง การรับรู้ของผู้ปกครอง ครู และครูใหญ่ในการกำหนดการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ขอบเขตขององค์กรในโรงเรียนที่ผู้ปกครองครูอาจารย์ และครูใหญ่มีการทำข้อตกลงเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของทั้งสองฝ่ายที่เกิดขึ้นจริงและการมีส่วนร่วมที่เป็นความต้องการของผู้ปกครอง และขอบเขตการรับรู้ของผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ครูใหญ่ที่แตกต่างกันทั้งที่เกิดขึ้นจริงและที่เป็นความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผลการศึกษาพบว่ามีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญระหว่าง ครูอาจารย์ ครูใหญ่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของทั้งส่วนที่เกิดขึ้นจริงและส่วนที่เป็นความต้องการของผู้ปกครองในขอบเขตของนโยบาย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ของโรงเรียน ชุมชน นักเรียนเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนา เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนจะทำการตรวจวัดโดย SEDs-R อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า คะแนนสำหรับการรับรู้ของผู้ปกครองและครูเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นจริงมักจะต่ำกว่าคะแนนความต้องการการมีส่วนร่วม⁸⁴

กรีน (Green) ได้ศึกษาการรับรู้ของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลตามธรรมนูญโรงเรียนในรัฐเท็กซัส พบว่า คุณลักษณะของธรรมนูญโรงเรียนมีประสิทธิผลที่ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เห็นด้วยร่วมกันได้ การจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและ

⁸² J.L.Person, An examination of the relationship between participative management and perceived institutional effectiveness in North Carolina community collage, Dissertation Abstracts international, 53,09 (1994) : 307-A.

⁸³ Michael James Schmoker, Results : The Key to Continuous Improvement (Total Quality, School Improvement), Dissertation Abstracts International (Ed.D. The University of Arizona, 1996), Available From DAI-A 57, 4 : 1429.

⁸⁴ Joseph Paul O'Brien, Sharing Educational Decisions with Parents Perceptions of Parents, Teacher, and Principals in a School-Based Management Setting, (A Dissertation of Doctor of Education Washington University 2004), x-xiii.

เรียบง่าย การจัดบรรยากาศเชิงบวก การกำหนดการคาดหวังที่สูง และการตรวจสอบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง ครูและผู้ปกครองเห็นว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผลต้องเป็นโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำของครู และกำหนดพันธกิจที่ชัดเจนหนักแน่น มีการส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ที่เต็มความสามารถ เฉพาะผู้ปกครองกับนักเรียนกับการให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วม ครูไม่มั่นใจว่าโรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาความเชี่ยวชาญอย่างจริงจัง และพวกเขาได้ร่วมตัดสินใจด้วย⁸⁵

สไมเลอร์ มาร์ค เอ ลาซาร์ส เวอร์จิเนีย และบราดี คอนเยอร์สจิ้น ได้ศึกษาผลการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาในเมือง มิเดิลเวสต์เทิร์น ปี 1990 ถึงปี 1994 ผลการวิจัยพบว่า 1) การให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการพัฒนาในทางวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกของการเปลี่ยนแปลงองค์การกับการพัฒนาทางวิชาการมีผลน้อยกว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอาจมีผลในทางลบหรือทางบวกกับผลการเรียนของนักเรียน และ 3) มีความแตกต่างอย่างมาก ระหว่างความสัมพันธ์ของกลไกการเปลี่ยนแปลงกับการพัฒนาทางวิชาการเมื่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านและความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คงที่⁸⁶

เจนเสน (Jensent) ได้ศึกษายุทธศาสตร์ที่เป็นประโยชน์ในการสร้างความร่วมมือของผู้บริหารการศึกษาที่ชุมชนในเขตพื้นที่ ด้วยวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ใช้เครื่องมือเป็นคำถามปลายเปิดแบบไม่มีโครงสร้างจากกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และทีมงาน ประธานคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ประธานสมาคมเขตพื้นที่การศึกษา ผู้แทนหนังสือพิมพ์และชุมชนฯละ ประมาณ 3-6 คน จากเขตพื้นที่การศึกษา 4 เขต ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการจัดการองค์การแบบระบบเปิด บทบาทในการวางแผน การใช้ภาวะผู้นำในการวางแผน การแก้ปัญหาโดยใช้ระบบข้อมูลข่าวสาร บทบาทด้านการเมือง คือศึกษาปัญหาการเมืองระดับท้องถิ่น ใช้ความเป็นผู้นำไปร่วมเป็นกรรมการ ศึกษาโครงสร้างในชุมชนและให้เกียรติ

⁸⁵ Deadra Albert-Grenn, *Teachers, Parents and Students Perception of Effective School Characteristics of Two Texas Urban Exemplary Open-Enrollment Charter School*, (A Dissertation of Doctor of Philosophy for the Degree texas A&M University, 2005), iii-iv.

⁸⁶ Smylie A Mark, Virginia Lazarus, and Jean Brownlee Conyers, *Instructional Outcomes of School-Based Participative Decision Making*, *Educational Evaluation and Policy Analysis* 18(1996) : 181-198.

ยกย่องผู้นำในชุมชน บทบาทด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยใช้กระบวนการศึกษาวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสารสองทาง การมีส่วนร่วมและการร่วมแก้ปัญหากับชุมชน⁸⁷

บาค (Baksh) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และเจตคติในการทำงาน พบว่า ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถูกพบระหว่างโปรแกรมการมีส่วนร่วม และความพึงพอใจในการมีอิสระในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในงานความพึงพอใจในโอกาสที่จะเติบโต และความพึงพอใจในหัวหน้างาน การค้นพบสิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถเพิ่มระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน⁸⁸

สรุป

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการหน่วยงานด้านการศึกษาทำให้ทราบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นพฤติกรรมการบริหารโดยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ อยู่บนพื้นฐาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ทั้งนี้ การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในประเด็นของการกำหนดให้การ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทำให้สถานศึกษาบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งมีหลักบริหาร คือ การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน การบริหารตนเอง การตรวจสอบและถ่วงดุล ซึ่งหลักการดังกล่าวเป็นทิศทางการพัฒนาการจัดการ การศึกษาที่มุ่งให้องค์การทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือ

⁸⁷ Karen Marie, Jensen, **Strategies Utilized by School Superintendents in Establishing Participatory Linkages with the district Community**, U.M.I. Dissertation Information Service, (Ph.D. dissertation, The University of Wisconsin, 1989), 283-296.

⁸⁸ A.M.Baksh, **The Relationship Between Participative Management and Job Attitudes**, Dissertation Abstracts International 56 (July 1995): 351-A.

ว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาซึ่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่คุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ตลอดจนรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจะดำเนินการ โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จากการศึกษาทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การบริหารแบบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) จะทำให้ผู้ร่วมงานมีความขยันหมั่นเพียร อุตสาหะ ผลผลิตในการทำงานมีมากขึ้นเนื่องจากทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีส่วนร่วมในการประเมินผล ผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ และมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทำให้ผู้ร่วมงานทุ่มเทและเต็มใจ ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ซึ่งน่าจะทำให้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งก็คือ ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะ ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียน มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการ ทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพสูงขึ้น

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้โรงเรียน จำนวน 67 โรงเรียน เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้างานวิชาการ 2 คน และครูผู้สอน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 236 คน การดำเนินการวิจัยประกอบด้วยกระบวนการ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียด และวิธีการในการศึกษาออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย เป็นการเตรียมโครงการเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ โดยการศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี วารสาร ข้อมูลสถิติ เอกสารทางวิชาการ อินเทอร์เน็ต วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง บทความต่างๆ รายงานการวิจัย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ นำผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาจัดทำโครงร่างงานวิจัย แก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและเสนอขออนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างและปรับปรุงเครื่องมือตามขอบเขตของการวิจัยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วจึงนำไปทดลองใช้ โดยได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้วยวิธีการหาความเชื่อมั่น แล้วนำไปเก็บข้อมูลจกกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด โดยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากโรงเรียนต่างๆที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

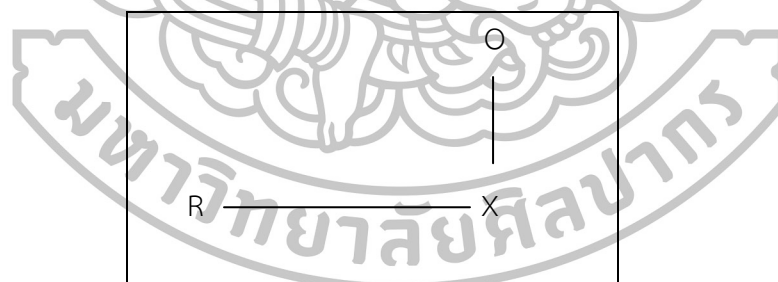
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนของการจัดทำรายงานการวิจัยเสนอต่อ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องตามที่ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิต วิทยาลัยเพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัย จึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการเลือก กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวม ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยโดยใช้ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot non-experimental case study design) แสดงเป็นแผนผัง (diagram) ดังนี้

เมื่อ	R	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
	X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
	O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 67 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 59 โรงเรียน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)⁸⁹ แล้วเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) กลุ่มโรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนด ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้างานวิชาการ 2 คน และครูผู้สอน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 236 คน ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล จำแนกเป็นกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

กลุ่มโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้ให้ข้อมูล		รวม
			ผู้อำนวยการโรงเรียน/ รองผู้อำนวยการ/ หัวหน้างานวิชาการ	ครู	
กลุ่ม 1	10	9	18	18	36
กลุ่ม 2	14	12	24	24	48
กลุ่ม 3	11	10	20	20	40
กลุ่ม 4	11	9	18	18	36
กลุ่ม 5	11	10	20	20	40
กลุ่ม 6	10	9	18	18	36
รวม	67	59	118	118	236

⁸⁹ Robert V. Krejcie, and Daryle W. Morgan, “Determining Sample Size for Research Activities”, *Journal for Education and Psychological Measurement*, No.3 (November 1970) : 608.

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม (X_{tot}) ตามกรอบแนวคิดของโคเฮินและอ์พอฟ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1.1 . การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) (X_1) หมายถึง การที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ โดยมีการอภิปรายถึงปัญหาและความต้องการ มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดทางเลือกว่าควรจะทำโครงการหรือกิจกรรมใดบ้าง และการตัดสินใจว่าจะทำโครงการหรือกิจกรรมใด และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจยังครอบคลุมไปถึงการตัดสินใจในระหว่างการดำเนินโครงการ

2.1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) (X_2) หมายถึง การที่ทุกคนมีส่วนร่วมในทรัพยากรต่างๆ ให้กับโครงการทั้งในด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และการมีส่วนร่วมในการบริหารและประสานงานโครงการต่างๆ

2.1.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Evaluation) (X_3) หมายถึง การมีส่วนร่วมประเภทนี้มีสองนัย คือเป็นทั้งการร่วมรับประโยชน์และร่วมรับผลสืบเนื่องในทางลบจากโครงการพัฒนาผลประโยชน์ที่ได้รับได้แก่ ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ คือ การมีรายได้และทรัพย์สินเพิ่มขึ้นและมั่นคงขึ้น หรือการมีสาธารณูปโภค ที่เพียงพอ มีประสิทธิภาพหรือคุณภาพดี ผลประโยชน์ด้านสังคม ได้แก่ การได้รับการศึกษาหรือรู้หนังสือมากขึ้น รวมทั้งการให้บริการสังคมอื่นๆมากขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น ผลประโยชน์ส่วนบุคคล ได้แก่ การมีความนับถือตนเองมากขึ้น มีพลังอำนาจทางการเมืองมากขึ้น และมีความรู้สึกถึงความมีประสิทธิภาพของตนเอง

2.1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Benefits) (X_4) หมายถึง การที่ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รูปแบบการมีส่วนร่วมประเมินอย่างเป็นทางการ เช่น การประชุมเพื่อทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา การร่วมเป็นคณะทำงานหรือคณะกรรมการในการประเมินผล หรือการเข้าร่วมเป็นคณะทำงาน ในการวิจัยประเมินผล

สำหรับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การประชุมกลุ่มย่อยอย่างไม่เป็นทางการ หรือการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินของโครงการ

2.2 ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนตามมาตรฐานคุณภาพศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน ดังนี้

2.2.1 มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ หมายถึง ผู้เรียนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีน้ำหนักส่วนสูงและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน มีสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพที่ดี สามารถปฏิบัติตามสุขบัญญัติ 10 ประการ และรู้จักป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะเสี่ยงได้ และมีสุนทรียภาพที่ดี

2.2.2 มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ หมายถึง ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของตนเอง มีความรักและเคารพต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์ และถิ่นฐานบ้านเมือง สามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ การเป็นศิษย์ที่ดีของครู และการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นคนดีและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา ยอมรับความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่างในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก รวมทั้งรู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน และสิ่งแวดล้อม

2.2.3 มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกัน และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) อินเทอร์เน็ต (Internet) และสื่อสังคม (Social Media) ในการเรียนรู้ และการนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

2.2.4 มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ โดยสามารถคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ การคิดแก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์ โดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง และมีเหตุผลประกอบ สามารถสร้างสรรค์ผลงานผ่านกระบวนการคิดด้วยความภาคภูมิใจ

2.2.5 มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 8 กลุ่มสาระการ

เรียนรู้ ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ผลการประเมินผู้เรียนตามสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน และผลการทดสอบความสามารถด้านภาษา การคิดคำนวณ และความสามารถในการใช้เหตุผลเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.2.6 มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีทักษะในการวางแผน ดำเนินการ การตรวจสอบประเมิน และดำเนินงานจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามกรอบแนวคิดของโคเฮินและอัฟออฟ (Cohen and Uphf) มีข้อความถามตัวแปรย่อยทั้งหมด 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย

1.) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1) 2.) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_2) 3.) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_3) 4.) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_4)⁹⁰

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางการปฏิบัติงานมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการ

⁹⁰ Cohen J.M. and N.T. Uphoff, "Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity," *Word Development* 8, 3(1980) : 223.

ทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต⁹¹ โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ (rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) โดยมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วม/มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วม/มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วม/มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วม/มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วม/มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามขึ้นตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและผลงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้าง ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้าง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item - Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง โดยค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8-1.0

⁹¹ กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1, เอกสารมาตรฐานการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1, ประจำปี

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 โรงเรียนละ 4 คน รวมเป็น 32 คน

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา หาความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)⁹² โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .923

ขั้นที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อดำเนินการถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอให้ออกหนังสือถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. ผู้วิจัยนำหนังสือที่บัณฑิตวิทยาลัยออกให้ ส่งไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยขอให้แต่ละสถานศึกษาส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และบางแห่งผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนแล้วได้มีการดำเนินการโดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จัดระเบียบข้อมูลลงรหัส และนำข้อมูลดังกล่าวคำนวณค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

⁹² Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Testing*, 3rd ed. (New York : Harper & Row Publisher, 1974), 161

เพื่อให้การวิเคราะห์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (frequency : f) และร้อยละ (percentage : %)

2. วิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วม และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สถิติที่ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation S.D.) โดยการนำค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best)⁹³ มีรายละเอียด ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 – 1.49 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม/มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 – 2.49 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม/มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 – 3.49 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม/มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 – 4.49 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม/มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 – 5.00 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม/มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient)

⁹³ John W. Best, *Research in Education* (New Jersey : Prentice – Hall Inc.,1970),

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 2) มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ในปีการศึกษา 2558 โดยใช้โรงเรียน 59 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน คือ ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้างานวิชาการ 2 คน และครูผู้สอน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 236 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามแนวคิดของ โคเฮิน และอัฟออฟ (Cohen and Uphoff) และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient)

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 2) มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 59 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้างานวิชาการ 2 คน และครูผู้สอน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 236 คน ได้รับการตอบกลับคืนร้อยละ 100 เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 59 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 236 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ในปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงาน โดยการหาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	142	60.17
หญิง	94	39.83
รวม	236	100.00
2. อายุ		
20-30 ปี	48	20.34
31-40 ปี	58	24.58
41-50 ปี	32	13.56
51-60 ปี	98	41.52
รวม	236	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	94	39.84
ปริญญาโท	138	58.47
ปริญญาเอก	4	1.69
รวม	236	100.00
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา/หัวหน้างานวิชาการ	118	50.00
ครู	118	50.00
รวม	236	100.00
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1-5 ปี	51	21.61
6-10 ปี	56	23.73
11-15 ปี	18	7.63
16-20 ปี	6	2.54
21-25 ปี	32	13.56
26-30 ปี	24	10.17
มากกว่า 30 ปี	49	20.76

รวม	236	100.00
-----	-----	--------

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย 142 คน คิดเป็นร้อยละ 60.17 เป็นเพศหญิง 94 คน คิดเป็นร้อยละ 39.83 ด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 41.53 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 24.58 อายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 20.34 และอายุระหว่าง 41-50 ปี น้อยที่สุด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 13.56 มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 58.47 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 39.83 และระดับปริญญาเอก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.69 ด้านตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ตำแหน่งครู จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 50 มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 23.73 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 21.61 มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 30 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 20.76 มีประสบการณ์ในการทำงาน 21-25 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 13.56 มีประสบการณ์ในการทำงาน 26-30 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.17 มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 7.63 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 16-20 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.54

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

ในการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิตไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวม (X_{tot})

(n=59)

ข้อ	ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 (X_{tot})	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับ
1.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1)	4.23	0.91	มาก
2.	การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_2)	4.27	0.85	มาก
3.	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_3)	4.27	0.81	มาก
4.	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_4)	4.23	0.79	มาก
รวม (X_{tot})		4.25	0.84	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.84) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.81) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.85) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.79) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.91) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง

0.79 - 0.90 ลักษณะนี้หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สอดคล้องกัน

เมื่อวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ในแต่ละด้านเป็นรายข้อย่อยได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 8 - ตารางที่ 11

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการ
ตัดสินใจ (X_1)

(n=59)

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1)	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนบนพื้นฐานพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	4.30	0.83	มาก
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมวางแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา	4.37	0.83	มาก
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย	4.17	0.94	มาก
4.	ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางาน	4.14	0.93	มาก
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามแผนที่กำหนดไว้	4.07	0.95	มาก
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรได้พูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ	4.33	0.92	มาก
รวม		4.23	0.91	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยัมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมวางแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.83) รองลงมาผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรได้พูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.92) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนบนพื้นฐานพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.83) ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.94) ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางาน ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.93) และผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามแผนที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.95) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.83 - 0.95 ลักษณะนี้หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ สอดคล้องกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัธยัมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_2)

(n=59)

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_2)	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากร	4.31	0.85	มาก
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	4.29	0.82	มาก
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.24	0.92	มาก
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีระบบกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงาน	4.31	0.85	มาก
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมความสัมพันธ์ ความร่วมมือกับชุมชนและสังคม	4.20	0.84	มาก

6.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพิจารณาถึงสิ่งที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนคาดหวังจากสถานศึกษา	4.25	0.82	มาก
รวม		4.27	0.85	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌิมศึกษา เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรและผู้บริหารสถานศึกษามีระบบกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.85) มากที่สุดเท่ากัน รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสาน ส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.82) ผู้บริหารสถานศึกษามีการพิจารณาถึงสิ่งที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนคาดหวังจากสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.82) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมกระบวนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.92) และผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมความสัมพันธ์ ความร่วมมือกับชุมชนและสังคม ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.84) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.82 - 0.92 ลักษณะนี้หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สอดคล้องกัน

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌิมศึกษา เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_3)

(n=59)

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_3)	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถระบุความสามารถและภารกิจที่จะเป็นข้อได้เปรียบของสถานศึกษา	4.14	0.77	มาก
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดและระดับความสำเร็จ	4.24	0.77	มาก
3.	ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวปฏิบัติและรายงานผลการดำเนินงานที่ชัดเจน	4.29	0.80	มาก

4.	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.34	0.83	มาก
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดประชุมเสนอรายงานประจำปีต่อบุคลากรของสถานศึกษา	4.38	0.80	มาก
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.21	0.84	มาก
รวม		4.27	0.81	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดประชุมเสนอรายงานประจำปีต่อบุคลากรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.80) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.83) ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวปฏิบัติและรายงานผลการดำเนินงานที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.80) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดและระดับความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.77) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.84) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถระบุมหาวิทยาลัยและภารกิจที่จะเป็นข้อได้เปรียบของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.77) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.77 - 0.84 ลักษณะนี้หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สอดคล้องกัน

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_4)

(n=59)

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_4)	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับ
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย	4.28	0.77	มาก

2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินสถานการณ์ว่าสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ที่มีอยู่	4.21	0.78	มาก
3.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินคุณภาพของรายงานประจำปี	4.22	0.80	มาก
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์ เลือกรสรข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.28	0.79	มาก
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประเมินสถานการณ์เชิงบวกที่จะเกิดขึ้นหลังการดำเนินงานได้	4.21	0.81	มาก
6.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประเมินสถานการณ์เชิงลบที่จะเกิดขึ้นหลังการดำเนินงานได้	4.17	0.79	มาก
รวม		4.23	0.79	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.77) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์ เลือกรสรข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.79) ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินคุณภาพของรายงานประจำปี ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.80) ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินสถานการณ์ว่าสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ที่มีอยู่ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.78) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประเมินสถานการณ์เชิงบวกที่จะเกิดขึ้นหลังการดำเนินงานได้ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.81) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประเมินสถานการณ์เชิงลบที่จะเกิดขึ้นหลังการดำเนินงานได้ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.79) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.77 - 0.81 ลักษณะนี้หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สอดคล้องกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

ในการวิเคราะห์ระดับ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ค่ามัธยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวม (Y_{tot})
(n=59)

ข้อ	มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 (Y_{tot})	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ (Y_1)	4.21	0.74	มาก
2.	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (Y_2)	4.25	0.75	มาก
3.	ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Y_3)	3.95	0.87	มาก
4.	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด (Y_4)	3.92	0.75	มาก
5.	ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร (Y_5)	3.86	0.83	มาก
6.	ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (Y_6)	4.10	0.78	มาก
	รวม (Y_{tot})	4.05	0.80	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.75) รองลงมาคือ ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.74) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.78) ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.87) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.75) และผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.83) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.74 - 0.87 ลักษณะนี้หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สอดคล้องกัน

เมื่อวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ในแต่ละด้านเป็นรายข้อย่อยได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 13 - ตารางที่ 18

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านผู้เรียนมีสุข ภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ (Y_1)

(n=59)

ข้อ	ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ (Y_1)	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีน้ำหนักส่วนสูงและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน	4.07	0.67	มาก
2.	ผู้เรียนมีสุขภาพจิตที่ดี อารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส	4.35	0.76	มาก
3.	ผู้เรียนมีสุขนิสัยที่ดี รักษาความสะอาดของร่างกาย	4.24	0.78	มาก
4.	ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติด อบายมุขและปัญหาต่างๆ	4.19	0.72	มาก
	รวม	4.21	0.74	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ด้านผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้เรียนมีสุขภาพจิตที่ดี อารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.76) รองลงมาคือ ผู้เรียนมีสุขนิสัยที่ดี รักษาความสะอาดของร่างกาย ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.78) ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติด อบายมุขและปัญหาต่างๆ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.72) และผู้เรียนมีน้ำหนักส่วนสูงและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.67) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.67 - 0.78 ลักษณะนี้หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สอดคล้องกัน

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม
จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (Y_2)

(n=59)

ข้อ	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (Y_2)	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีความเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่เป็นศิษย์ที่ดีของครู และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	4.25	0.80	มาก
2.	ผู้เรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.28	0.75	มาก
3.	ผู้เรียนยอมรับความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลโลก	4.35	0.67	มาก
4.	ผู้เรียนรู้คุณค่า อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อม	4.11	0.77	มาก
รวม		4.25	0.75	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์โดยภาพ
รวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดย
เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้เรียนยอมรับความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่
แตกต่าง ในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลโลก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.67) รองลงมาคือ ผู้เรียน
ปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.75) ผู้เรียนมีความเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่เป็นศิษย์ที่ดีของครู และเป็นสมาชิกที่ดี
ของสังคม ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.80) และผู้เรียนรู้คุณค่า อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ
พลังงานและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.77) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

อยู่ระหว่าง 0.67 - 0.80 ลักษณะนี้หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ สอดคล้องกัน

ตารางที่ 15 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้าน ผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมี ความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Y_3)

(n=59)

ข้อ	ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง (Y_3)	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน	3.77	0.95	มาก
2.	ผู้เรียนสามารถค้นหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ	4.03	0.84	มาก
3.	ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง	3.99	0.86	มาก
4.	ผู้เรียนมีผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้เป็นของตนเอง	4.01	0.81	มาก
รวม		3.95	0.87	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่องโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ใน ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้เรียนสามารถค้นหา ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.84) รองลงมาคือ ผู้เรียนมีผลงานที่เกิดจากการ เรียนรู้เป็นของตนเอง ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.81) ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.86) และผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.95) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.81 - 0.95 ลักษณะนี้หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สอดคล้องกัน

ตารางที่ 16 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมีความสามารถ
ในการคิด (Y_4)

(n=59)

ข้อ	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด (Y_4)	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีความสามารถจำแนกแยกแยะข้อเท็จจริง จาก เรื่องราวที่อ่าน ฟัง พูด ได้	3.86	0.74	มาก
2.	ผู้เรียนสามารถสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิด ของตนเองโดยมีเหตุผลประกอบ	3.95	0.71	มาก
3.	ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานผ่านกระบวนการคิดด้วย ความภาคภูมิใจ	3.95	0.77	มาก
4.	ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมายในอนาคต ริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาผลงาน และมีการนำเสนอผลงานด้วยความ ภาคภูมิใจ	3.91	0.77	มาก
รวม		3.92	0.75	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิม

เลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้เรียนสามารถสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง โดยมีเหตุผลประกอบ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.71) รองลงมาคือ ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานผ่านกระบวนการคิดด้วยความภาคภูมิใจ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.77) ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมายในอนาคต ริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนาผลงาน และมีการนำเสนอผลงานด้วยความภาคภูมิใจ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.77) และผู้เรียนมีความสามารถจำแนกแยกแยะข้อเท็จจริง จากเรื่องราวที่อ่าน ฟัง พูด ได้ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.74) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.71 - 0.77 ลักษณะนี้หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สอดคล้องกัน

ตารางที่ 17 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร (Y_5)

(n=59)

ข้อ	ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร (Y_5)	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านค่าเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.95	0.81	มาก
2.	ผู้เรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยมีค่า T-Score ตั้งแต่หรือมากกว่า 40.00 ขึ้นไปของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.62	0.86	มาก
3.	ผู้เรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์สมรรถนะตามหลักสูตร	4.02	0.76	มาก
4.	ผู้เรียนมีความสามารถด้านภาษา การคิดคำนวณ และความสามารถในการใช้เหตุผล	3.84	0.81	มาก
รวม		3.86	0.83	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้เรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์สมรรถนะตามหลักสูตร ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.76) รองลงมาคือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านค่าเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.81) ผู้เรียนมีความสามารถด้านภาษา การคิด คำนวณ และความสามารถในการใช้เหตุผล ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.81) และผู้เรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยมีค่า T-Score ตั้งแต่หรือมากกว่า 40.00 ขึ้นไปของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.86) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.76 - 0.86 ลักษณะนี้หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สอดคล้องกัน

ตารางที่ 18 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (Y_6)

(n=59)

ข้อ	ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (Y_6)	(\bar{X})	(S.D.)	ระดับ
1.	ผู้เรียนมีความสามารถทำงานอย่างเป็นระบบ	4.01	0.79	มาก
2.	ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม	4.11	0.76	มาก
3.	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและสามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่จนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	4.08	0.77	มาก
4.	ผู้เรียนมีความรู้และความสนใจ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	4.21	0.80	มาก

	ทำกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ			
	รวม	4.10	0.78	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้เรียนมีความรู้และความสนใจ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ทำกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.80) รองลงมาคือ ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.76) ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและสามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่จนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.77) และผู้เรียนมีความสามารถทำงานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.79) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.76 - 0.80 ลักษณะนี้หมายความว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สอดคล้องกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1

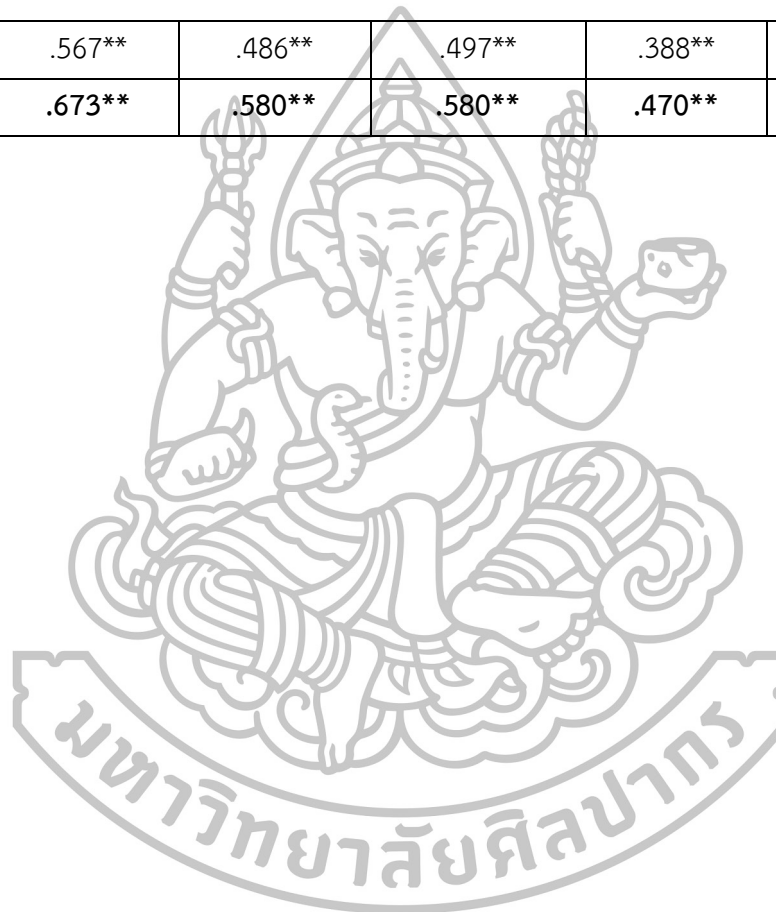
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product correlation coefficient) ดังรายละเอียดตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านกับ
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1

มาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียน	ผู้เรียนมีสุข ภาวะที่ดี และมี สุนทรียภาพ	ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ พึงประสงค์	ผู้เรียนมี ทักษะในการ แสวงหา ความรู้ด้วย ตนเอง รัก เรียนรู้ และ พัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง	ผู้เรียนมี ความสามารถใน การคิดอย่างเป็น ระบบ คิด สร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้ อย่างมีสติสม เหตุผล	ผู้เรียนมี ความรู้ ความสามารถ ตามหลักสูตร	ผู้เรียนมี ทักษะในการ ทำงาน สามารถ ทำงาน ร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติ ที่ต่ออาชีพ สุจริต	ภาพรวม
การบริหารแบบ มีส่วนร่วม	(Y ₁)	(Y ₂)	(Y ₃)	(Y ₄)	(Y ₅)	(Y ₆)	(Y _{tot})
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X ₁)	.582**	.661**	.546**	.585**	.437**	.612**	.639**
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X ₂)	.627**	.700**	.582**	.558**	.482**	.592**	.661**
การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์ (X ₃)	.630**	.583**	.549**	.519**	.448**	.485**	.599**
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล							

(X ₄)	.604**	.567**	.486**	.497**	.388**	.499**	.566**
ภาพรวม (X _{tot})	.654**	.673**	.580**	.580**	.470**	.588**	.661**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 19 พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 (X_{tot}) กับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 (Y_{tot}) โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางโดยภาพรวม ($r_{xy} = .661^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน เมื่อพิจารณาการบริหาร แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน (Y_{tot}) ทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ($r_{xy} = .673$) ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมี สุนทรียภาพ ($r_{xy} = .654$) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีเจตคติที่ต่ออาชีพ สุจริต ($r_{xy} = .588$) ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและผู้เรียนมี ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ($r_{xy} = .580$) ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร ($r_{xy} = .470$)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1) กับมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาด้านผู้เรียน (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางในภาพรวม ($r_{xy} = .639$) อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน เมื่อพิจารณาการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการมี ส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในระดับปาน กลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ($r_{xy} = .661$) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีเจตคติที่ต่ออาชีพสุจริต ($r_{xy} = .612$) ผู้เรียน มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ($r_{xy} = .585$) ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ($r_{xy} = .582$) ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($r_{xy} = .546$) ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร ($r_{xy} = .437$)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_2) กับมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาด้านผู้เรียน (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางในภาพรวม ($r_{xy} = .661$) อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน เมื่อพิจารณาการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการมี ส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในระดับปาน กลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ($r_{xy} = .700$) ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ($r_{xy} = .627$) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นและมีเจตคติที่ต่ออาชีพสุจริต ($r_{xy} = .592$) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง ($r_{xy} = .582$) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิด สร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ($r_{xy} = .558$) ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตาม หลักสูตร ($r_{xy} = .582$)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_3) กับมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาด้านผู้เรียน (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางในภาพรวม ($r_{xy} = .599$) อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน เมื่อพิจารณาการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการมี ส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในระดับ

ปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ($r_{xy} = .630$) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ($r_{xy} = .583$) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง ($r_{xy} = .549$) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ($r_{xy} = .519$) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีเจตคติที่ต่ออาชีพสุจริต ($r_{xy} = .485$) ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร ($r_{xy} = .448$)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_4) กับมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาด้านผู้เรียน (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางในภาพรวม ($r_{xy} = .566$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน เมื่อพิจารณาการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ($r_{xy} = .604$) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ($r_{xy} = .567$) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ต่ออาชีพสุจริต ($r_{xy} = .499$) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ($r_{xy} = .497$) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง ($r_{xy} = .486$) ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร ($r_{xy} = .388$)

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 2) มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียน จำนวน 59 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน/ รองผู้อำนวยการโรงเรียน/ หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ จำนวน 2 คน ครู 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 236 คน ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ 236 ฉบับ จาก 59 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของโคเฮินและอัฟออฟ (Cohen and Uphoff) และมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยได้รับข้อมูลกลับคืนมาจากโรงเรียน 59 โรงเรียน รวม 236 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังมีสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผลปรากฏดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ

2. มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดี และมีสุนทรียภาพ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด และผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 สามารถสรุปได้ ดังนี้

การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางโดยภาพรวม ($r_{xy}=.661$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน เมื่อพิจารณาการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในทุกด้าน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ มีหลายประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา ซึ่งผลของการวิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการบริหารงานของผู้บริหารสมัยใหม่มีความทันสมัยและเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆและเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ตามนโยบายและแนวทางที่กำหนดร่วมกันในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีเวียง พันทะมนต์ ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของข้าราชการครู โรงเรียนเฟื่องกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของข้าราชการครู โรงเรียนเฟื่องกอนุสรณ์ ในภาพรวมมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นขั้นตอนการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ขั้นตอน โดยเรียงลำดับการมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นวางแผน รองลงมาเป็นขั้นตอนที่ 1 ขั้นก่อนวางแผน ขั้นตอนที่ 4 ขั้นประเมินผล และขั้นตอนที่ 3 ขั้นนำแผนไปปฏิบัติ และสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ ธวัชชัย ไชยพุ่ม ซึ่งได้ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมตัดสินใจของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัย 1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าการมีส่วนร่วมของครูด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก และด้านการบริหารบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตัดสินใจของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตัดสินใจของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตัดสินใจของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดในโรงเรียน โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .5 และสไมเลอร์ มาร์ค เอ ลาซาร์ส เวอร์จิเนีย และบราลี คอนเยอร์สจิ้น ได้ศึกษาผลการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนที่จัดการศึกษาในเมือง มิท เวสต์เทิร์น ปี 1990 ถึงปี 1994 ผลการวิจัยพบว่า 1) การให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการพัฒนาในทางวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกของการเปลี่ยนแปลงองค์การกับการพัฒนาทางวิชาการมีผลน้อยกว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอาจมีผลในทางลบหรือทางบวกกับผลการเรียนของนักเรียน และ 3) มีความแตกต่างอย่างมาก ระหว่างความสัมพันธ์ของกลไกการเปลี่ยนแปลงกับการพัฒนาทางวิชาการเมื่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านและความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คงที่

2. จากผลการวิจัย พบว่า มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด และผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร ตามลำดับสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับปานกลางที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และมีแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสาม จากการ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า คุณภาพด้านผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก คือ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต สำหรับมาตรฐานที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง คือ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภารกิจของสถานศึกษา ต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งถือเป็นกระบวนการบริหารปกติอย่างต่อเนื่อง ต้องวางแผนพัฒนา และจัดทำแผนปฏิบัติการให้มีเป้าหมายชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติตรวจสอบปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ โปร่งใส และถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนในการสร้างจิตสำนึกร่วมพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดกับผู้เรียน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดให้ได้มาตรฐาน มีการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้โรงเรียนดำเนินกิจกรรมตามเครื่องมือและคู่มือการบริหารจัดการสู่โรงเรียนคุณภาพ โดยเฉพาะด้านผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐาน มีพัฒนาการทุกด้าน โดยกำหนดให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสถานศึกษา กำหนด สามารถศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้ มีพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมเต็มตามศักยภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด และมีคุณภาพผู้เรียนเป็นที่ยอมรับของสังคม นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ยังจัดให้มีโครงการต่างๆเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน เช่น โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการเรียนรู้ โครงการมหกรรมวิชาการ โครงการนิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณญา นิเทศรัมย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า มาตรฐานที่ 16 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ มาตรฐานที่ 14 และมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มาตรฐานที่ 13 2) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมและรายมาตรฐานมี

ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย 3) แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 คือ โรงเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียนควรมีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค และโอกาส (SWOT) ในโรงเรียน วางระบบดำเนินการแบบ PDCA อย่างต่อเนื่อง มีการวางแผนและมอบหมายงานให้ชัดเจน ส่งเสริมระบบการทำงานเป็นทีม กระตุ้นส่งเสริมบุคลากรให้รู้และเข้าใจระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงาน มีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในทุกส่วนในโรงเรียน

3. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 กับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร คณะครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน มีความรู้ความเข้าใจและยึดหลักการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยที่ผู้บริหารมีการบริหารจัดการงานโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ทำให้มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 อยู่ในระดับมากและมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอลเลียท (Elliot) ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการกระจายอำนาจในโรงเรียน เพื่อกำหนดคุณภาพในโรงเรียน จุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ครู และอาจารย์กับการรับรู้ของครูใหญ่เกี่ยวกับความร่วมมือกันและการตัดสินใจร่วมกันในการปฏิบัติงาน เพื่อคุณภาพโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การเพิ่มความร่วมมือและการตัดสินใจร่วมกันในการปฏิบัติงาน เพื่อคุณภาพในโรงเรียนและเสนอแนะองค์ประกอบในการจัดโครงสร้างและการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะประกอบด้วย การวางแผนล่วงหน้า การวัดผล การได้รับความสนับสนุนช่วยเหลือ การนำความร่วมมือและการกระจายอำนาจในโรงเรียนไปใช้ ซึ่งเพอร์สัน (Person) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการรับรู้ประสิทธิผลของสถาบันของวิทยาลัยชุมชนในนอร์ทแคโรไลนา โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร คณะครูและเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิผลและพบว่า ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่มีผลต่อการรับรู้ประสิทธิผลของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับชโมคเคอร์ (Schmoker) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่สำคัญที่นำไปสู่การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ผลงานวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการขับเคลื่อนการปรับปรุงคุณภาพ ได้แก่ การเน้นการ

ทำงานเป็นทีม การวางเป้าหมายชัดเจน ใช้ข้อมูลในการปฏิบัติงาน ซึ่งในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจะ
ช่วยปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนกับมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็น
แนวทางในการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมและมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน ให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่การบริหารแบบมีส่วน
ร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมการ
บริหารแบบมีส่วนร่วม โดยการเปิดโอกาสให้ครู คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
วางแผน ปฏิบัติงาน รับทราบผลของการปฏิบัติงาน ให้มากยิ่งขึ้น เช่น การเปิดโอกาสให้ครูและ
คณะกรรมการสถานศึกษาได้เสนอความคิดเห็น ในการแก้ปัญหา การบริหารจัดการสถานศึกษา การ
ส่งเสริมให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจะส่งผลให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา
โรงเรียนให้มีมาตรฐานตามที่กฎกระทรวงกำหนด

2. จากผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่ในด้านผู้เรียนมีความรู้
ความสามารถตามหลักสูตรมีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำสุด ดังนั้น โรงเรียนควรมีการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่น มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายเพื่อให้
ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน สนับสนุนให้ครูจัด
กระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง จัดระบบ
ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นแนวทางใน
การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

3. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนกับมาตรฐานการศึกษาด้าน
ผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน โดยมี
ความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แสดงให้เห็นว่า
ผู้บริหารที่ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมมาก จะทำให้มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนดีขึ้นมากตามไป
ด้วย ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสบุคลากรทุกฝ่าย

มีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการ ติดตาม ประเมินผล การบริหารงานในโรงเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีต่อมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่ได้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยข้างต้น เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนกับมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้แพร่หลายออกไป และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าประกอบอื่นๆ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพถึงปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนหรือมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์
3. ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับมาตรฐานการศึกษา ด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตอื่นๆ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2550.

เก่งกาจ คิ้วเจริญ. 2557 “ขวัญของบุคลากรกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1.” **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 4, 3 (มกราคม-มิถุนายน 2557): 17.

กัญนิภา บำรุงนา. “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี.” **งานนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา**, 2552.

กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. “**มาตรฐานการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.**” ประจำปี 2557.

จันทรานี สงวนนาม. **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บุ๊คพอยส์, 2549.

ชูไวดา มะแซ. “ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับกระบวนการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา**, 2554.

ดาวเรือง กินาวงศ์. “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่.” **การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**, 2553.

ธีระ รุญเจริญ. **ความเป็นครูมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง, 2550.

ธวัชชัย ไชยพุด. “การมีส่วนร่วมตัดสินใจของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 2554.

ประกอบ กุลเกลี้ยง. **การบริหารโดยองค์คณะบุคคล**. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545.

ปาณิสรา สิงหนพงษ์. “การบริหารตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2555.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3). กรุงเทพมหานคร : ศุภสภาลาดพร้าว, 2553.

พิธาน พันทอง. “ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2548.

พิมพ์รักษ์ สามคุ้มพิมพ์. “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.” วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 4, 3 (มกราคม-มิถุนายน 2557): 141.

ภัทรภรณ์ นันทวง. “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครลำปาง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2549.

วีรยุทธ แสงสิริวัฒน์. “การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนนอกระบบจังหวัด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

วรพันธุ์ พลเดช. “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2550.

วิกุล พรหมโสภ. “การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2553.

ศรีเวียง พันทะมนต์. “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการของข้าราชการครูโรงเรียนเฟื่องกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร.” ภาคนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2549.

สถาบันพัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. เอกสารประกอบการพัฒนาข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา. 8-22 พฤศจิกายน 2549 ม.ป.ท., ม.ป.ป.

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, การจัดการความรู้ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ, ม.ป.ท., 2548.

สมาน อัสวภูมิ. เส้นทางสู่คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา. อุบลราชธานี : หจก. อุบลกิจออฟเซท การพิมพ์, 2550.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก, เล่มที่ 1 กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด, 2553.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2554 - 2556 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1, 2557.

_____, แนวทางการดำเนินการ ตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. 2557, ม.ป.ท.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. เอกสารรายงานประจำปีของสถานศึกษา. ปีการศึกษา 2557.

สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษา. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. มาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายใน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558), ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับ สถานศึกษา แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554 กรุงเทพฯ : บริษัทออฟเซท พลัส จำกัด, 2555.

สมใจ ศรีเอี่ยม. “การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559.

สมเดช สีแสง. คู่มือการบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู, 2547.

- สมยศ นาวิการ, **การบริหารแบบมีส่วนร่วม**, กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ บรรณกิจ 1991 จำกัด, 2545.
- สมโภชน์ ศรีเมือง. “การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2553.
- สุชาติ เสนาสี. “ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2553.
- สุภาพร ภิรมย์เมือง. “การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.” **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร** 4, 3 (มกราคม-มิถุนายน 2557): 171.
- อรรณูญา นิทะรัมย์ย์. “การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2553.
- อัญชลี ประกายเกียรติ. “การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของบัลดรจเป็นฐาน.” วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- เอกสิทธิ์ ชนินทรภูมิ. “สมรรถนะครูกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- อารีย์รัตน์ อภัยรัตน์. “ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมาตรฐานสากลเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2556.
- อำนวยการ พงษ์เสื่อ. “บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่มาจากบุคคลภายนอก ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2.” วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2549.

ภาษาต่างประเทศ

- Best, John W. **Research in Education** New Jersey : Prentice – Hall Inc.,1970.
- Bryman, A. **Leadership and Organizatio**, London : Roytedge & Kegan Paul – Hall, 1986.
- Cohen and Uphoff, Participation’s Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity. **Word Development** 8, 1980.
- Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Testing**, 3rd ed. New York : Harper & Row Publisher, 1974.
- Chris Argyris, อ้างถึงใน ทรงพล คำเจริญ, **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**, กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์, 2558.
- Davis, Robert A. and Gary L. **Stading, Linking firm performance to the Malcolm Baldrige National Quality Award implementation effort using multiattribute utility theory**, accessed February14, 2015, abatract from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0307-4358&volume=31&issue=3&articleid=1463218&show=abstract>.
- Deeadra Albert-Grenn, **Teachers, Parents and Students Perception of Effective School Characteristics of Two Texas Urban Exemplary Open-Enrollment Charter School** (A Dissertation of Doctor of Philosophy for the Degree texas A&M University, 2005).
- Emmerik , Hetty Van and Veerie Brennikmeijer, **Deep – level Similarity and Group Social Capital : Associations With Team Functioning**, accessed 25 June 2013, available from : <http://sgr.sagepub.com/content/40/6/650>. Abstract.
- Elliont D.C., **Collaborative, decentralized management and perceptions of quality schooling outcome**, Dissertation Abstracts Internationnal 52,10(1994) : 3468-A
- Faye E. Ostrove, **Facilitators’ Interdisciplinary Teamwork Training Workshop**, Masters Abstract International. 44.3 (June 2006) : unpagued.
- Herzberg, Frederiic Mausner Barnard and B.B. Snydermen, **The Motivation to Work** New York : John Wiley & Sons. 1959.

- Jay Paredes Scribner and Others, **Teacher Teams and Distributed Leadership : A Study of Group Discourse and Collaboration**, accessed 25 June 2015, available from [http://eaq.sagepub.com/content/43/1/67 .abstract](http://eaq.sagepub.com/content/43/1/67.abstract)
- Person, J.L. **An examination of the relationship between participative management and perceived institutional effectiveness in North Carolina community collage**, Dissertation Abstracts international, 53,09 (1994).
- Joseph Paul O'Brien, **Sharing Educational Decisions with Parents Perceptions of Parents, Teacher, and Principals in a School-Based Management Setting** (A Dissertation of Doctor of Education Washington University, 2004).
- Katz Daniel and Robert L. Kahn, **The Social Psychology of Organization**, 2nd ed. New York : John Wiley and Son, 1978.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities", **Journal for Education and Psychological Measurement**, No.3 November, 1970.
- Lawler, Edward E III, **Creating high performance organizations**, accessed October 20, 2012, abstract from [http://apj.Sagepub.com/content/43/1/10. abstract](http://apj.Sagepub.com/content/43/1/10.abstract).
- Likert, Rensis **New Pattern of Management** (New York : McGraw – Hill, 1961).
- _____, **The Human Organization** New York : McGraw-Hill Book Co., 1967.
- Lau, R.S.M. Xiande Zhao and Ming Xiao, **Assessing quality management in China with MBNQA criteria**, accessed February 14, 2015, abstract from <http://www.emeraldinsight.com/0265-671X.htm>.
- Masood Abdulla Badri and others, **The Baldrige Education Criteria for Performance Excellence Framework Empirical test and validation**, accessed February 14, 2015, abstract from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0265-671X&volume=23&issue=9&articleid=1575558&show=abstract>.
- McClelland, David C. **The Achieving Society** New York : Van Nostrand, 1961.

- Michael James Schmoker, “**Results : The Key to Continuous Improvement (Total Quality, School Improvement),**” Dissertation Abstracts International (Ed.D. The University of Arizona, 1996).
- Prybutok, Victor and Robert Cutshall, **Malcolm Baldrige National Quality Award leadership model**, accessed February 14, 2015, abstract from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=02635577&volume=104&issue=7&articleid=850218&show=abstract>.
- Swansburg, Russell C. **Management and Leadership for Nurse Managers** Boston : Jones and Barlett Publishers, 1996.
- Tonidandel, Scott Phillip W. Braddy and John W. Fleenor, **Relative importance of managerial skills for predicting effectiveness**, accessed February 14, 2015, abstract from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0268-3946&volume=27&issue=6&articleid=17047850&show=abstract>.
- Vroom, Victor H. and Edward L. Deci, **Management and Motivation** New York : Penquin Book Ltd., 1970.
- Wayne K. Hoy and Cecil G Miskel, **Educational Administration : Theory Research and Practice** New York : Random House, 1978.
- Xie, M. and others, **A comparative study of nine national quality awards**, accessed February 14, 2013, abstract from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0954-478X&volume=10&issue=1&articleid=841824&show=abstract>.
- Yukl, Gray A. **Leadership in Organization**. New York : Prentice – Hall, 1981.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ
และรายชื่อของผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1.	ดร. นิพนธ์ เสือก้อน	
	วุฒิการศึกษา	การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ (กศ.ด.)
	ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียน
	วิทยฐานะ	ชำนาญการพิเศษ
	สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดราชโอรส
2.	ว่าที่ร้อยตรี วิษณุ แพทย์คดี	
	วุฒิการศึกษา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
	ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียน
	วิทยฐานะ	ชำนาญการพิเศษ
	สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดหนองสองห้อง (สายชนูปถัมภ์)
3.	นางอันธิกา เสรีวัฒนา	
	วุฒิการศึกษา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร
	ตำแหน่ง	ครู
	วิทยฐานะ	ชำนาญการพิเศษ
	สถานที่ทำงาน	โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม
4.	นางเพ็ญประภา แผลนดี	
	วุฒิการศึกษา	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
	ตำแหน่ง	ครู
	วิทยฐานะ	ชำนาญการพิเศษ
	สถานที่ทำงาน	โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม
5.	นางลัดดา เสือสืบพันธุ์	
	วุฒิการศึกษา	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
	ตำแหน่ง	ครู
	วิทยฐานะ	ชำนาญการพิเศษ
	สถานที่ทำงาน	โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม

แบบสรุปการตรวจความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อการวิจัย (IOC)
เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1
ตอนที่ 2 มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1
3. โปรดพิจารณาข้อความหรือข้อความของเครื่องมือวิจัย แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และหากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โปรดระบุลงในช่องข้อความแก้ไขและข้อเสนอแนะ โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อความกับตัวแปรที่ศึกษา ตามเกณฑ์ดังนี้

-1	หมายความว่า	ไม่สอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่ศึกษา
0	หมายความว่า	ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่ศึกษา
1	หมายความว่า	สอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่ศึกษา

ขอขอบพระคุณในความกรุณาอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือในการวิจัย

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 การบริหารแบบมีส่วนร่วม

โปรดพิจารณาข้อความหรือข้อความของเครื่องมือวิจัย แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และหากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โปรดระบุลงในช่องข้อความแก้ไขและข้อเสนอแนะ โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อความกับตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อที่	ข้อความ	ความสอดคล้อง			คะแนน IOC
			-1	0	1	
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงการดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	1	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนบนพื้นฐานพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา			5	1.00
	2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมวางแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา			5	1.00
	3	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย			5	1.00
	4	ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางาน		1	4	0.80
	5	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามแผนที่กำหนดไว้			5	1.00

	6	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ พูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ		1	4	0.8
--	---	---	--	---	---	-----

ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อที่	ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง			คะแนน IOC
			-1	0	1	
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง องค์ประกอบของการดำเนินงาน ได้มาจาก คำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการ ได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงาน การประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ	1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากร			5	1.00
	2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา			5	1.00
	3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมกระบวนการจัดการเรียนรู้			5	1.00
	4	ผู้บริหารสถานศึกษามีระบบกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงาน			5	1.00
	5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม				

		ความสัมพันธ์ ความร่วมมือกับชุมชนและสังคม			5	1.00
	6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพิจารณาถึงสิ่งที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนคาดหวังจากสถานศึกษา			5	1.00

ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อที่	ข้อความคำถาม	ความสอดคล้อง			คะแนน IOC
			-1	0	1	
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ทั้งในเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ ผลเสียหายของโครงการที่เกิดขึ้นในทางลบ ต่อบุคคลและสังคม	1	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถระบุความสามารถและภารกิจที่จะเป็นข้อได้เปรียบของสถานศึกษา		1	4	0.8
	2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดและระดับความสำเร็จ			5	1.00
	3	ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวปฏิบัติและรายงานผลการดำเนินงานที่ชัดเจน			5	1.00

	4	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	4	0.80
	5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดประชุมเสนอรายงานประจำปีต่อบุคลากรของสถานศึกษา		5	1.00
	6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้		5	1.00

ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อที่	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง			คะแนน IOC
			-1	0	1	
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพลและสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆได้	1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย		1	4	0.80
	2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินสถานการณ์ว่าสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ที่มีอยู่หรือไม่อย่างไร		1	4	0.80

	3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินคุณภาพของรายงานประจำปี			5	1.00
	4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์เลือกสรรข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา			5	1.00
	5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประเมินสถานการณ์เชิงบวกที่จะเกิดขึ้นหลังการดำเนินงานได้		1	4	0.80
	6	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประเมินสถานการณ์เชิงลบที่จะเกิดขึ้นหลังการดำเนินงานได้		1	4	0.80

ตอนที่ 2 มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

โปรดพิจารณาข้อความหรือข้อความของเครื่องมือวิจัย แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และหากมี ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โปรดระบุลงในช่องข้อความแก้ไขและข้อเสนอแนะ โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อความกับตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อที่	ข้อความคำถาม	ความสอดคล้อง			คะแนน IOC
			-1	0	1	
1. ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ หมายถึง ผู้เรียนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีน้ำหนักส่วนสูงและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน มีสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพที่ดี สามารถปฏิบัติตามสุขบัญญัติ 10 ประการ และรู้จักป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะเสี่ยงได้และมีสุนทรียภาพที่ดี	1	ผู้เรียนมีน้ำหนักส่วนสูงและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน		1	4	0.80
	2	ผู้เรียนมีสุขภาพจิตที่ดี อารมณ์ดี ร่าเริง แจ่มใส			5	1.00
	3	ผู้เรียนมีสุขนิสัยที่ดี รักษาความสะอาดของร่างกาย			5	1.00
	4	ผู้เรียนปลอดภัยจากสิ่งเสพติด อบายมุขและปัญหาต่างๆ			5	1.00

ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อที่	ข้อความคำถาม	ความสอดคล้อง			คะแนน IOC
			-1	0	1	

<p>2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ หมายถึง ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของตนเอง มีความรักและเคารพต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์และถิ่นฐานบ้านเมืองสามารถปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในการเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ การเป็นศิษย์ที่ดีของครู และการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นคนดีและปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ยอมรับความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ในฐานะที่เป็นพลเมืองไทย และพลโลก รวมทั้งรู้คุณค่า ร่ว ม อ นุ รักษ์ และ พัช น า ทรพยากรธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อม</p>	1	ผู้เรียนมีความเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่เป็นศิษย์ที่ดีของครู และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม			5	1.00
	2	ผู้เรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551			5	1.00
	3	ผู้เรียนยอมรับความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลโลก		1	4	0.80
	4	ผู้เรียนรู้คุณค่า อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อม		1	4	0.80

ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อที่	ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง			คะแนน IOC
			-1	0	1	
3. ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีทักษะในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกัน และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคม ในการเรียนรู้ และการนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	1	ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน			5	1.00
	2	ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ			5	1.00
	3	ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง		1	4	0.80
	4	ผู้เรียนมีผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้เป็นของตนเอง			5	1.00

ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อที่	ข้อคำถาม	ความสอดคล้อง			คะแนน IOC
			-1	0	1	
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ โดยสามารถคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ การคิดแก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์ โดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเองและมีเหตุผล ประกอบ สามารถสร้างสรรค์ผลงานผ่านกระบวนการคิดด้วยความภาคภูมิใจ	1	ผู้เรียนมีความสามารถจำแนกแยกแยะข้อเท็จจริง จากเรื่องราวที่อ่าน ฟัง พูด ได้			5	1.00
	2	ผู้เรียนสามารถสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเองโดยมีเหตุผลประกอบ		1	4	0.80
	3	ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานผ่านกระบวนการคิดด้วยความภาคภูมิใจ			5	1.00
	4	ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมายในอนาคต ริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนาผลงาน และมีการนำเสนอผลงานด้วยความภาคภูมิใจ			5	1.00

ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อ ที่	ข้อความ	ความ สอดคล้อง			คะแนน IOC
			-1	0	1	
5. ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ผลการประเมินผู้เรียนตามสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และผลการทดสอบความสามารถด้านภาษา การคิดคำนวณ และความสามารถในการใช้เหตุผล เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	1	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านค่าเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้		1	4	0.80
	2	ผู้เรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยมีค่า T-Score ตั้งแต่หรือมากกว่า 40.00 ขึ้นไปของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้		1	4	0.80
	3	ผู้เรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์สมรรถนะตามหลักสูตร			5	1.00
	4	ผู้เรียนมีความสามารถด้านภาษา การคิดคำนวณ และความสามารถในการใช้เหตุผล			5	1.00

ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อที่	ข้อความ	ความ สอดคล้อง			คะแนน IOC
			-1	0	1	
6. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีทักษะในการวางแผน ดำเนินการ การตรวจสอบประเมิน และดำเนินงาน จนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความรู้ความสนใจ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต สามารถบอกหรือทำกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจได้อย่างน้อย 1 อาชีพ	1	ผู้เรียนมีความสามารถทำงานอย่างเป็นระบบ			5	1.00
	2	ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม			5	1.00
	3	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและสามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่จนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย			5	1.00
	4	ผู้เรียนมีความรู้และความสนใจ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ทำกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ			5	1.00

ภาคผนวก ข

หนังสือขอตกลงเครื่องมือวิจัย
และรายชื่อโรงเรียนที่ทดลองเครื่องมือวิจัย

รายชื่อโรงเรียนทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 8 โรงเรียน

ลำดับ	กลุ่ม	โรงเรียน	ที่อยู่
1	1	วัดราชบพิธ	3 ถนนสนามไชย แขวง พระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10200 เบอร์โทรศัพท์ 02-2263071
2	2	สตรีวิทยา	ถนนดินสอ แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ปณ. 10200 รหัสโรงเรียน 00100102 โทรศัพท์: 0-2281-6505 , 0-2282-1626
3		สันติราษฎร์วิทยาลัย	ตั้งอยู่เลขที่ 332 ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400 โทรศัพท์ : 02-354-4990
4	3	สตรีวัดระฆัง	ถ.อรุณอมรินทร์ แขวงศิริราช เขต บางกอกน้อย ก.ท.ม. 10700 โทรศัพท์ 02 - 412 - 9103
5	4	ทีปังกรวิทยาพัฒน์ (ทวีวัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์	136/1 ถนนเลียบบคลองปทุม แขวงทวี วัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170 โทร : 02-806-7492
6		โพธิสารพิทยากร	14/2 หมู่ 2 ถนนพุทธมณฑลสาย 1 แขวงบางละมات เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10170 โทร : 02-448-6130
7	5	ศึกษานารีวิทยา	1122 ถนนเอกชัย แขวงบางบอน บางบอน กรุงเทพมหานคร 10150 โทรศัพท์ 02-450-3501-4

8	6	นวนรดิศวิทยาคม รัชมั่งคลาภิเชก	59 แขวงบางบอน เขตบางบอน กทม. 10150 โทรศัพท์ 02-429-3740
---	---	--------------------------------	--

ภาคผนวก ค

หนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูล
และรายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 59 โรงเรียน ใน สพม.1

กลุ่ม	รายชื่อโรงเรียน	ที่อยู่
1	เตรียมอุดมศึกษา	227 ถ.พญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กทม. 10330 โทร. 0-2254-0288
	สวนกุหลาบวิทยาลัย	88 ถ.ตรีเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กทม. 10200 โทร. 0-2225-5608
	ไตรมิตรวิทยาลัย	661 ถ.ตรีมิตร แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กทม. 10100 โทร. 0-2221-3876
	เทพศิรินทร์	1466 ถ.กรุงเกษม แขวงป้อมปราบ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กทม. 10100 โทร. 0-2621-5801
	เบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์	126 ถ.ศิริพงษ์ แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กทม. 10200 โทร. 0-2222-3843
	วัดสระเกศ	344 แขวงคลองมอฬานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กทม. 10100 โทร. 0-2221-6028
	วัดสังเวช	108 ถ.ลำพู แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กทม. 10200 โทร. 0-2281-1756
	มักกะสันพิทยา	846 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กทม. 10400 โทร. 0-2252-8642
	สายปัญญา ในพระบรม ราชูปถัมภ์	1598 ถ.กรุงเกษม แขวงป้อมปราบ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กทม. 10100 โทร. 0-2623-3779
2	สามเสนวิทยาลัย	11 พระรามที่ 6 ซอย 30 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400 โทร. 0-2279-1992
	โยธินบูรณะ	1313 ถ.ประชากรศาสตร์สาย 1 แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กทม. 10800 โทร. 0-2241-2603
	ศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ	497 ถ.ศรีอยุธยา แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400 โทร. 0-2245-1717
	ราชวินิต มัชฌิม	181 ถ.พิษณุโลก แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กทม. 10300 โทร. 0-2281-2156
	มัธยมวัดเบญจมบพิตร	69 ถ. ศรีอยุธยา แขวงดุสิต เขตดุสิต กทม. 10300 โทร. 0-

		2281-4050
	ราชันนทาจารย์ สามเสน วิทยาลัย 2	16 ซอยโชติวัฒน์ 18 ประชาชื่น แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ 10800 โทร. 0-2959-3747

กลุ่ม	รายชื่อโรงเรียน	ที่อยู่
2	วัดบวรนิเวศ	250 ถ.พระสุเมรุ แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กทม. 10200 โทร. 0-2282-0025
	วัดราชาธิวาส	3 ถ.สามเสน 9 แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กทม. 10300 โทร.0-2266-8721
	ศิลาจารพิพัฒน์	212 ซอยกรุงเทพนนท์ 21 ถ.กรุงเทพ-นนทบุรี แขวง บางซื่อ เขตบางซื่อ กทม. 10800 โทร. 0-2585-2901
	โยธินบูรณะ 2 (สุวรรณสุ ทธาราม)	279/1 ซอยกรุงเทพ-นนทบุรี แขวงบางซื่อ เขตบาง ซื่อ กทม. 10800 โทร. 0-2587-0987
	มัธยมวัดมกุฎกษัตริย์	ถ.กรุงเกษม แขวงบางขุนพรหม เขตพระนคร กทม. 10200 โทร. 0-2281-3535
	วัดน้อยนพคุณ	2/1 ถ.พระราม 5 แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กทม. 10300 โทร. 0-2241-2704
3	ทวีธาภิเศก	505/5 แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กทม. 10600 โทร. 0-2465-0072
	ฤทธิณรงค์รอน	544 ซอยเพชรเกษม 2 แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอก ใหญ่ กทม. 10600 โทร. 0-2465-4580
	ชินรสวิทยาลัย	45 ซอยอิสราภาพ 35 แขวงบ้านช่างหล่อ เขตบางกอก น้อย กทม. 10700 โทร. 0-2866-1882
	อุบลรัตน์ราชกัญญาราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร	100 หมู่ 1 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 35 ถ. วัดปากน้ำ แขวง บางพรหม กทม. 10700 โทร. 0-2410-7803
	สวนอนันต์	65 ซอยวัดดงมูลเหล็ก ถ.อิสราภาพ แขวงบ้านช่างหล่อ เขตบางกอกน้อย 10700 โทร. 0-2412-7083
สุวรรณารามวิทยาคม	512/1 แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กทม. 10700	

		โทร. 0-2424-1671
	มัธยมวัดดุสิตาราม	1/13 ถ.สมเด็จพระปิ่นเกล้า แขวงอรุณอมรินทร์ เขต บางกอกน้อย กทม. 10700 โทร. 0-2434-9169
	วิมุตยารามพิทยากร	938 ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กทม. 10700 โทร. 0-2424-2598
	วัดบวรมงคล	1121 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 46 ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวง บางยี่ขัน เขตบางพลัด กทม. 10700 โทร. 0-2428- 7483

กลุ่ม	รายชื่อโรงเรียน	ที่อยู่
3	มัธยมวัดนายโรง	15 ถ.บรมราชชนนี แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กทม. 10700 โทร. 0-2424-1826
4	ศึกษานารี	176 ถ.ประชาธิปไตย แขวงวัดกัลยา เขตธนบุรี กทม. 10600 โทร. 0-2466-7223
	วัดราชโอรส	ซอยเอกชัย 4 ถ.เอกชัย แขวงบางขุนเทียน เขตจอมทอง กทม. 10150 โทร. 0-2415-0621
	มัธยมวัดดาวคะนอง	162 ซอยเจริญนคร 65 ถ.เจริญนคร แขวงดาวคะนอง เขต ธนบุรี กทม. 10600 โทร. 0-2468-2163
	ธนบุรีวรเทพีพาลาร์ักษ์	131/1-2 ถ.เทอดไท แขวงตลาดพลู เขตธนบุรี กทม. 10600 โทร. 0-2465-5976
	วัดอินทาราม	258 ถ.เทอดไท แขวงบางยี่เรือ เขตธนบุรี กทม. 10600 โทร. 0-2472-2772
	นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล	70 ถ. พุทธมณฑลสาย 3 แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กทม. 10170 โทร. 0-2441-3591
	มหารณพาราม	68/5 แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กทม. 10170 โทร. 0-2448- 6252
	สุวรรณพลับพลาพิทยาคม	94 ซอยจรัญสนิทวงศ์ ถ.บางพระ แขวงบางพระ เขตตลิ่งชัน กทม. 10170 โทร. 0-2418-2911
	ทีปังกรวิทยาพัฒน์ (วัดน้อยใน)	167 หมู่ 4 ถ.ชัยพฤกษ์ แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กทม.

	ในพระราชูปถัมภ์	10300 โทร. 0-2243-8565
5	รัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน	88/2527 ถ.พระรามสอง แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กทม. 10150 โทร. 0-2415-3083
	บางปะกอกกวิทยาคม	51 ถ.สุขสวัสดิ์ แขวงบางปะกอก เขตราชบุรีบูรณะ กทม. 10140 โทร. 0-2872-3080
	อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย	23 ถ.ประชาอุทิศ แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ กทม. 10140 โทร. 0-2426-1369
	แจรงร้อนวิทยา	123 แขวงราชบุรีบูรณะ เขตราชบุรีบูรณะ กทม. 10140 โทร. 0-2816-8591
	บางมดวิทยา “สี่สุทหวาดจวนอุปถัมภ์”	9 แขวงบางมด เขตจอมทอง กทม. 10150 โทร. 0-2468-8272

กลุ่ม	รายชื่อโรงเรียน	ที่อยู่
5	วัดพุทธบูชา	218 ถ.พุทธบูชา แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กทม. 10140 โทร. 0-2426-3222
	ทวีธาภิเศก บางขุนเทียน	694/123 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กทม. 10150 โทร. 0-2849-3310
	สวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี	พุทธบูชา 36 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กทม. 10150 โทร. 0-2496-8322
	พิทยาลงกรณ์พิทยาคม	54/2 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กทม. 10150 โทร. 0-2452-4740
	มัธยมวัดสิงห์	35 หมู่ 3 ถ.เอกชัย แขวงบางขุนเทียน เขตจอมทอง กทม. 10150 โทร. 0-2415-1681
	วัดนวลนรดิศ	137 เพชรเกษม 19 แขวงปากคลองภาษีเจริญ เขตภาษีเจริญ กทม. 10160 โทร. 0-2467-2609
	จันประดิษฐารามพิทยาคม	44 หมู่ 15 ซอยเพชรเกษม 48 ถ.เพชรเกษม แขวงบางด้วน เขตภาษีเจริญ กทม. 10160 โทร. 0-2869-6465

6	สตรีวัดอัปสรสวรรค์	162/1 แขวงปากคลองภาษีเจริญ เขตภาษีเจริญ กทม. 10160 โทร. 0-2457-0505
	ไชยฉิมพลีวิทยาคม	39/1 หมู่ 6 ซอย 48 ถ.เพชรเกษม แขวงบางแวก เขตภาษี เจริญ กทม. 10160 โทร. 0-2410-1662
	วัดประตู่ในทรงธรรม	1160/3 ซอยเพชรเกษม 15 ถ.เพชรเกษม แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กทม. 10600 โทร. 0-2457-9830
	ปัญญาวารคุณ	857 ซอยเพชรเกษม 63 ถ. เพชรเพชรเกษม แขวงหลักสอง เขตบางแค กทม. 10160 โทร. 0-2413-1657
	มัธยมวัดหนองแขม	443 ถ.เลียบคลองภาษีเจริญฝั่งใต้ แขวงหนองแขม เขต หนองแขม กทม. 10160 โทร. 0-2429-3402
	ราชวินิตบางแคปานขำ	523 แขวงบางแคเหนือ เขตบางแค กทม. 10160 โทร. 0-2421-0119
	วัดรางบัว	21 ซอยเพชรเกษม 33 แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กทม. 10160 โทร. 0-2467-0532

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

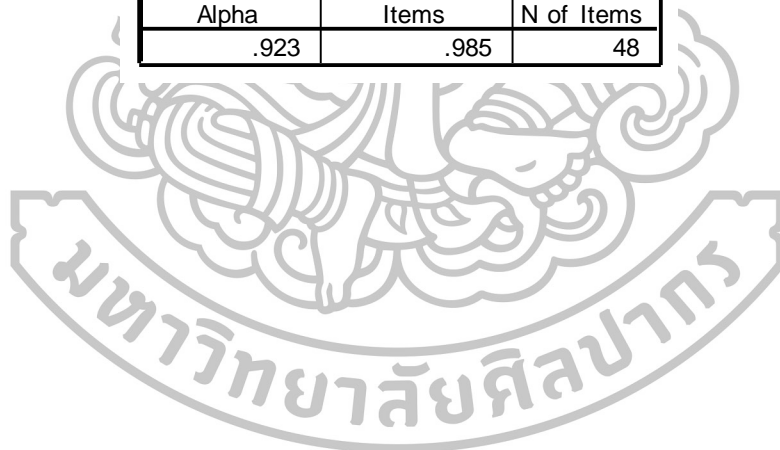
Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	32	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	32	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.923	.985	48

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00001	197.5625	1172.448	.757	.	.920
VAR00002	197.3125	1179.706	.698	.	.921
VAR00003	197.6250	1171.919	.746	.	.920
VAR00004	197.6250	1169.468	.785	.	.920
VAR00005	197.6250	1174.242	.708	.	.921
VAR00006	197.4375	1181.157	.737	.	.921
VAR00007	197.4375	1175.093	.810	.	.920
VAR00008	197.5938	1173.023	.822	.	.920
VAR00009	197.4375	1176.254	.788	.	.921
VAR00010	197.5625	1172.577	.788	.	.920
VAR00011	197.5313	1183.031	.668	.	.921
VAR00012	197.5625	1177.157	.782	.	.921
VAR00013	197.5625	1176.770	.750	.	.921
VAR00014	197.6250	1183.661	.711	.	.921
VAR00015	197.5625	1179.415	.739	.	.921
VAR00016	197.5938	1178.701	.758	.	.921
VAR00017	197.3438	1180.168	.721	.	.921
VAR00018	197.6250	1180.113	.669	.	.921
VAR00019	197.6250	1182.887	.686	.	.921
VAR00020	197.6250	1182.048	.744	.	.921
VAR00021	197.5938	1187.152	.600	.	.921
VAR00022	197.6563	1172.362	.744	.	.920
VAR00023	197.5313	1174.386	.722	.	.921
VAR00024	197.8438	1178.459	.561	.	.921
VAR00025	197.8750	1192.306	.597	.	.922
VAR00026	197.8125	1179.770	.775	.	.921
VAR00027	197.9375	1168.254	.787	.	.920
VAR00028	198.0938	1170.410	.624	.	.921
VAR00029	197.8438	1175.749	.825	.	.920
VAR00030	197.8125	1171.706	.840	.	.920
VAR00031	197.9688	1177.902	.779	.	.921
VAR00032	197.6875	1174.802	.742	.	.921
VAR00033	198.1563	1166.072	.830	.	.920
VAR00034	198.0625	1165.609	.837	.	.920
VAR00035	198.1250	1168.823	.740	.	.920
VAR00036	197.9063	1173.507	.781	.	.920
VAR00037	198.1563	1168.201	.828	.	.920
VAR00038	198.0313	1170.289	.806	.	.920
VAR00039	198.0313	1173.064	.730	.	.920
VAR00040	196.4063	973.862	.290	.	.985
VAR00041	198.0313	1177.322	.719	.	.921
VAR00042	198.3125	1166.028	.727	.	.920
VAR00043	197.8438	1181.684	.616	.	.921
VAR00044	198.0625	1174.770	.692	.	.921
VAR00045	198.0625	1170.512	.862	.	.920
VAR00046	197.8750	1180.887	.791	.	.921
VAR00047	197.8438	1178.265	.737	.	.921
VAR00048	197.6250	1189.790	.677	.	.922

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

แบบสอบถาม

วิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบถือเป็นความลับและขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือสถานศึกษาของท่านแต่ประการใด โดยผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม จึงขอความกรุณาโปรดตอบให้ครบทุกข้อความเป็นจริง

ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา/หัวหน้างานวิชาการ 2 คน และครูผู้สอน 2 คน แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 3 ตอน จำนวน 53 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน 5 ข้อ
ตอนที่ 2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1	จำนวน 24 ข้อ
ตอนที่ 3 มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1	จำนวน 24 ข้อ

เมื่อท่านให้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว โปรดจัดส่งแบบสอบถามนี้คืนทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้แนบซองมาพร้อมกันนี้แล้ว

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวสุพรรณณี กุลโสภิต)

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทรศัพท์ 085-4543877

ตอนที่ 1 : สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	() 01
2	อายุ ☐ 20-30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51-60 ปี	() 02
3	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	() 03
4	ตำแหน่งปัจจุบัน ☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ ☐ รองผู้อำนวยการหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการ ☐ หัวหน้างานวิชาการ ☐ ครู	() 04
5	ประสบการณ์ในการทำงาน ☐ 1-5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ 11-15 ปี ☐ 16-20 ปี ☐ 21-25 ปี ☐ 26-30 ปี ☐ มากกว่า 30 ปี	() 05

ตอนที่ 2 การบริหารแบบมีส่วนร่วม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ถ้าท่านตอบ	ระดับ 1 หมายถึง	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
	ระดับ 2 หมายถึง	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	อยู่ในระดับน้อย
	ระดับ 3 หมายถึง	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	อยู่ในระดับปานกลาง
	ระดับ 4 หมายถึง	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	อยู่ในระดับมาก
	ระดับ 5 หมายถึง	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ							
1	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนบนพื้นฐานพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา						
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมวางแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา						
3	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย						
4	ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางาน						
5	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามแผนที่กำหนดไว้						
6	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรได้พูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ						
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน							

7	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากร						
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา						
9	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมกระบวนการจัดการเรียนรู้						
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีระบบกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงาน						

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน							
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมความสัมพันธ์ความร่วมมือกับชุมชนและสังคม						
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการพิจารณาถึงสิ่งที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนคาดหวังจากสถานศึกษา						
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์							
13	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถระบุความสามารถและภารกิจที่จะเป็นข้อได้เปรียบของสถานศึกษา						
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดและระดับความสำเร็จ						
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวปฏิบัติและรายงานผลการดำเนินงานที่ชัดเจน						
16	ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดประชุมเสนอรายงานประจำปีต่อบุคลากรของสถานศึกษา						

18	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้							
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล								
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย							
20	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินสถานการณ์ว่าสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ที่มีอยู่หรือไม่อย่างไร							
21	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินคุณภาพของรายงานประจำปี							
22	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์ เลือกรสรข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา							
23	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประเมินสถานการณ์เชิงบวกที่จะเกิดขึ้นหลังการดำเนินงานได้							
24	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประเมินสถานการณ์เชิงลบที่จะเกิดขึ้นหลังการดำเนินงานได้							

ตอนที่ 3 มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียวถ้าท่านตอบ

ระดับ 1 หมายถึง มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ลำ หรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ							
1	ผู้เรียนมีน้ำหนักร่างกายสูงและสมรรถภาพทาง						

	กายตามเกณฑ์มาตรฐาน							
2	ผู้เรียนมีสุขภาพจิตที่ดี อารมณ์ดี ร่าเริง แจ่มใส							
3	ผู้เรียนมีสุขนิสัยที่ดี รักษาความสะอาดของร่างกาย							
4	ผู้เรียนปลอดภัยจากสิ่งเสพติด อบายมุขและปัญหาต่างๆ							
ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์								
5	ผู้เรียนมีความเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่เป็นศิษย์ที่ดีของครู และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม							
6	ผู้เรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551							
7	ผู้เรียนยอมรับความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลโลก							
8	ผู้เรียนรู้คุณค่า อนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อม							
ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง								
9	ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน							
10	ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ							
11	ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง							
12	ผู้เรียนมีผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้เป็นของตนเอง							

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด							
13	ผู้เรียนมีความสามารถจำแนกแยกแยะข้อเท็จจริง จากเรื่องราวที่อ่าน ฟัง พูด ได้						

14	ผู้เรียนสามารถสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเองโดยมีเหตุผลประกอบ						
15	ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานผ่านกระบวนการคิดด้วยความภาคภูมิใจ						
16	ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมายในอนาคตริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนาผลงาน และมีการนำเสนอผลงานด้วยความภาคภูมิใจ						
ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร							
17	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านค่าเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้						
18	ผู้เรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยมีค่า T-Score ตั้งแต่หรือมากกว่า 40.00 ขึ้นไปของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้						
19	ผู้เรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์สมรรถนะตามหลักสูตร						
20	ผู้เรียนมีความสามารถด้านภาษา การคิดคำนวณ และความสามารถในการใช้เหตุผล						
ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต							
21	ผู้เรียนมีความสามารถทำงานอย่างเป็นระบบ						
22	ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม						
23	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและสามารถปฏิบัติตามตามบทบาทหน้าที่จนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย						
24	ผู้เรียนมีความรู้และความสนใจ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ทำกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ						

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวสุพรรณณี กุลโสภิต
วัน/เดือน/ปีเกิด	06 กรกฎาคม 2529
ที่อยู่	178 ซอยวุฒิสุข ถนนมาเจริญ แขวงหนองแขม เขตหนองแขม จังหวัด
กรุงเทพฯ 10160	
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม แขวงหนองแขม เขตหนองแขม จังหวัดกรุงเทพฯ
10160	
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนห้วยเก็งพิทยาคาร
	จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2552	สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาคณิตศาสตร์
	ประยุกต์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2554	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู
	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2556	ศึกษาต่อระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาการบริหาร
	การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2552-2556	ครูอัตราจ้าง โรงเรียนนวมวิทย์วิทยาเขต รัชมิ่งคลาภิเษก จังหวัดกรุงเทพฯ
พ.ศ. 2556-2558	ครูผู้ช่วย โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม จังหวัดกรุงเทพฯ
พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน	ครู คศ.1 โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม จังหวัดกรุงเทพฯ